

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIV. ročník ● 3/2021

V predvečer

Desatoro 4
3. PRIKÁZANIE
Š Markuš

Poézia 5
Zlata Mikulská

Úvahy 6
ČRIEPKY
A. Činčuráková Ľipulová

Rozhovor 8
LÁSKAVÉ KARIKATÚRY
S. Lajda/L. Bechný

ZAMYSLENIE 12
Eva Havrilová

Téma 13
V PODVEČER
Rastislav Betina

Rozhovor 19
JEŽIŠ PRE KAŽDÉHO
O. Garaj, G. Kosmály
/B. Piatko

Čítanie na pokračovanie 22
DARY DUCHA SVÄTÉHO
Werner de Boor

Príbehy narkomana 24
PRIBEH DRUHÝ

Misia 25
SLUŽBA ALEBO
ZAMESTNANIE
D. Milánová/V. Vrajová

Úvahy z trolejbusu 28
ČÍM ŽIJEŠ?
Tomáš Komrska

Spod orecha 30
O VNUKOCH, PANDÉMII
A VLÁDNEJ KRÍZE
B. Piatko

RELAX 31

Ján Šicko: Šieste zastavenie, drevo

Ján Šicko: Šieste zastavenie

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2021

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 24. 3. 2021 **Tlač:** Alfa print, Martin

1. strana obálky: Ján Šicko: Kríž, bronz

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby každý, kto verí v neho nezhynul, ale mal večný život Ján (3, 16, Roh.).

LEBO TAK MILOVAL

Prichádzajúca Veľká noc nás vedie k tomu, aby sme sa znovu vrátili k „jadru“ evanjelia. Najznámejší verš Biblie je podľa viacerých biblických vykladačov reakciou evanjelistu Jána na to, čo povedal Ježiš Nikodémovi: *A ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený Syn človeka, aby každý, kto verí v neho nezhynul, ale mal večný život (Ján 3, 14–15).*

PETER PRIŠTIAK,
kazateľ CB v Michalovciach

Tak ako bronzový had na púšti, aj povýšený Syn človeka má získať pozornosť ľudí, lebo Jeho povýšenie prináša záchranu, pomoc, riešenie a odpustenie. Povýšenie, ktoré zahrňovalo utrpenie a smrť. Pán Ježiš bol pribitý na kríž a s ním aj naše previnenia. On ich niesol na svojom tele, a preto znášal súd a prekliatie. Bol vystavený verejnej potupe, dívali sa na Neho ako na zločinca, uškŕňali sa nad Jeho bezmocnosťou. A On, povýšený, *niesol trest za naše neprávosti, Jeho rany nám priniesli uzdravenie (Izaiáš 53, 5)*. Keď zomrel, hriech a smrť stratili moc. Na tretí deň vstal z mŕtvych a slávne sa posadil po pravici Boha Otca.

Túto skutočnosť vyjadruje pisateľ evanjelia Ján nádhernými slovami evanjelia: *Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby každý, kto verí v neho nezhynul, ale mal večný život!*

Chcel nás tým vyzvať, aby sme pochopili, že Bohu nie je jedno, čo sa na zemi deje, že On nie je kdesi skrytý a čakajúci, ako si poradíme s našimi problémami, krízami a pandémiami. On je Boh konajúci, ktorý zasahuje do našej situácie a dáva to najdrahšie – svojho jednorodeného Syna. Keď Mojžiš vyvýšil hada na púšti, bolo to urgentné, lebo ľudia už boli uštipnutí a jed zabíjal, keď Boh vyvýšil svojho Syna, urobil to preto, lebo niet iného východiska. Ľudia môžu nad tým viesť dlhé debaty, spochybňovať Boha a Jeho dobrotu, no Ján nám hovorí, že jedinou záchranou je *veriť v Syna, a že kto neverí, už je odsúdený!* (3, 18).

Súčasná pandémia usmrcuje ľudí. Ďaleko rýchlejšie a omnoho viac mladších, než ako sa to dialo doposiaľ. Sme svedkami mnohých tragédií, nejedna rodina stráca milovanú osobu. V takej atmosfére je veľmi ľahké prepadnúť malovernosti, no Ján nás prebúdzá k viere v Božiu lásku: *Tak Boh miloval svet*. Jeho zámer je viac, ako predĺžiť pozemský život (a aj to často robí). On prebúdzá ľudí k večnému životu!

A preto *povýšil Syna človeka*, aby bol dostupný a viditeľný pre každého. Zdroj pomoci, záchrany a novej sily nie je od nikoho príliš vzdialený. Zjavil sa aj nám, aby sme uverili a nový život v Kristu ohlasovali aj iným. Verme v moc evanjelia a prosme, aby *Pán žatvy vypudil robotníkov do žatvy!* Nech je Pán Ježiš vyvýšený aj v našom živote, aby boli ešte mnohí zachránení. ■

STĽPČEK:

Malý krok pre človeka...

Tieto slová povedal v roku 1969 Neil Armstrong po historicky prvej prechádzke na Mesiaci: „Malý krok pre človeka, veľký skok pre ľudstvo.“ Dodnes cítim zimomriavky, ktoré sa prehrali po chrbtoch miliónov ľudí na Zemi, sledujúcich pred obrazovkami televízorov prvé kroky človeka na Mesiaci. Nič také som necítil, keď som nedávno sledoval v priamom prenose pristátie americkej sondy na Marse. Možno preto, že tam nebol človek. Tento nesporný úspech vedy komentoval americký prezident zo Zeme: „Dnešok opäť raz potvrdil, že ... nič nie je za hranicami možností.“ Nuž, skromnosť mu nechýba. Celý program je úvodom budúceho osídlenia červenej planéty. Asi som dosť prízemný človek – v tej chvíli mi napadlo: Čo tak osídliť Saharu!? O pár dní som povedal nahlas, že by bolo užitočnejšie, začať osídľovať Saharu. Tí, čo ma počuli sa na mňa pozreli, akoby som spadol z Marsu. A hneď ma poučili, že Sahara je neobývateľná. Nehádaj som sa, len som si zašomral, že minimálne vzduchu je na Sahare viac ako na Marse. Úplnou náhodou som o niekoľko dní narazil na zvláštny projekt: Veľký zelený val. Má to byť pás suchu odolných stromov široký 15 km a dlhý 7 750 km, vysadený krížom Saharou cez Afriku. Utópia?! Projekt sa začal realizovať v roku 2007 a v Senegale už stojí a žije 12 miliónov stromov, pod ich korunami sa zúrodnilo 15 miliónov hektárov púšte. Tak nech mi dakto hovorí, že Sahara sa nedá osídliť. To by bol „veľký skok pre ľudstvo“. Projekt sa však zastavil. Možno navždy. Nie sú peniaze. Asi bude naozaj lacnejšie a jednoduchšie osídliť Mars.

B. Plátko

3. PRIKÁZANIE: Nevyslovíš meno Hospodina, svojho Boha nadarmo (Ex 20 ,7)!

ŠTEFAN MARKUŠ

Organizácia života civilizovanej spoločnosti si vyžaduje konsenzuálne pravidlá. Slovenská ústava obsahuje oddiel o základných právach a slobodách občanov a zaručuje, že „Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.“ Podobne to musí byť aj s dôstojnosťou, ctou a ochranou povesti Boha. Uvedomujeme si, že Boh má meno, ktoré „niečo“ znamená. Stvoriteľ sveta pod vrchom Sinaj však neudal adresu svojho sídla. Prezradil iba svoje meno: *Ja som, ktorý som* (Ex 3, 14). Pre Boha neexistuje nijaké predtým, teraz či potom. Boh jednoducho bol, je a bude. O niekoľko storočí neskôr svoje priezvisko spresnil a prorokovi sa predstavil takto: *Ja som Hospodín (Jehovah). To je moje meno* (Iz 42, 8). V prekladoch Biblie sa používajú aj mená ako Zvrchovaný Pán, Stvoriteľ, Otec, Všemohúci, Najvyšší, Pán zástupov a iné. Takže charakter, identita ako aj iné vlastnosti sú obsiahnuté v Božom mene. *Nech vedia, že ty si ten, ktorý sa volá Hospodín* (Ž 83, 18), hovorí žalmista. Boh Biblie prebýva v bezčasovom priestore, disponuje transcendentnosťou a je aktívny v rôznych formách bytia. Tak ako osobné údaje občanov sú chránené zákonmi, podobne aj osobné údaje Boha sú na základe tretieho prikázania pod ochranou. Akýkoľvek protest v prospech slobody prejavu sa mína zmyslu.

„V prostredí, v akom vety Desatoro zazneli prvýkrát, bolo bežné, že ľudia zneužívali Božie meno ku kúzelníctvu“, vysvetľuje Bronislav Kaleta. V starom Izraeli to zrejme došlo tak ďaleko, že ľudia sa báli vyslovovať meno Boha a nahradili ho štyrmi spoluhláskami JHVH (tetragram, vytvorený z mena Jehovah). V najstarších rukopisoch Biblie sa tetragram JHVH vyskytuje viac ako 7 000-krát. Pri čítaní Tóry Židia oslovujú Boha menom *Adonaj (môj Pán)*. Mimo náboženského kontextu však nevyslovujú ani *Adonaj*, pretože to pokladajú za porušenie tretieho prikázania. Boh si želá, aby jeho meno nebolo nikým zneuctené: *Na moje meno falošne neprisahajte, aby ste neznesvätili meno svojho Boha* – hovorí (Lv 19, 12). Zneuctením Božieho mena je aj falošná prisaha, rúhanie či zlorečenie (Lv 24, 10–12). Meno Boha je posvätné, preto Ježiš učil svojich nasledovníkov modliť sa, *Náš Otče... posväť sa meno tvoje* (Mt 6, 9). Navyše prikázanie naznačuje, že zneužívanie Božieho mena znamená aj popieranie jeho reality. Hans Müller-Schwefe komentuje, že „pre dnešný svet nie je príznačné zneužívanie Božieho mena, ale to, že ho vôbec nepoužíva“, čo je trefná charakteristika modernej doby. Tretia veta v Zákone pripomína, že meno Boha znamená viac ako oslovenie niekoho priezviskom či krstným menom, lebo reprezentuje realitu, aj keď pre mnohých neuchopiteľnú. Meno Boha sa zneužíva aj vtedy, keď ľudské správanie nezodpovedá Božiemu charakteru. Nazývať Boha „Otcem“ a neposlúchať ho, znamená brať jeho meno nadarmo. ■

PILÁT A MY

Aké rušno na dvore.
Vari sú ešte všetci hore?
Hľa, kúkoľ ťahá Obilie.
Pilát nevie, kto to je.

Prudký vpád do siene,
sotva počuť v plači – NIE!
Barabáša nám daj!
Tu je dáky židovský kráľ!

Čo vám spravil ten čistý?
Pilát si nie je istý.
I žena ho varuje.
Ten Kristus nevinný je!

Prineste mi vodu,
dávam mu slobodu,
lebo aj ja som vládca.
Pilát, to máš dané od Otca.

Strhaný Spasiteľ pred ním stojí.
Otče, kde sú teraz učeníci moji?

Odkiaľže ten Ježiš je?
Vraj o tri dni aj tak ožije.
Otázky a rady,
Herodes lepšie poradí.

Súd'te si Ho bezo mňa!
Na Ňom je aj vaša vina!
Čerň z neba sa rozdácha,
Pán už vysielá preč ducha.

Ó, hovor Kráľu hlasne!
Pilátovi zrazu zaznie
Eli, Eli
Odpusť, že sme Ťa nechceli.

ZLATA MIKULSKÁ

O TROCH KLINCOCH

Prvý klinec nastokli cez Jeho dlaň.
Zrada sveta svätou krvou tiekla naň.
Telo prepúšťa svoj dych.
Ó, Bože, veď oni museli sa pomýliť.

Hossana! Ukrižuj! Hossana... Ukrižuj...
(Tak ako je to?) Vystavali z farizejov múr.
Ďalší klinec. Aj do druhej dlane!
Rýchlo zabiť, kým slnko nezapadne!

S krížom hynie Cesta, Pravda i Život.
Ešte tretí klinec do oboch nôh.
Už neodíde teraz.
Strážte ten hrob hneď a zaraz!

Lež On bol, je a bude.
Rozhádže klince pri poslednom súde.
Večný víťaz, nádej, láska a viera.
Po troch klincoch a – neumiera.

ČRIEPKY

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ,
evanjelická farárka v Starej Turej

Vyčistenie chrámu

Vyčisti priestor, milovaná, a priprav pódium! Nech na scénu vstúpi Ten, ktorý je hodný tvojho uctievania a potlesku! Vyzametaj každý kút svojho srdca a pod' na svetlo so všetkou nečistotou skrývajúcou

hráš pred svetom, a zatvor sa do komôrky, kde sa nedá hrať divadlo... Pretože On vie presne kto si. A predsa ťa miluje!

Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých, čo predávali a kupovali v chráme. Peňazomencom po-

prevracal stoly, predavačom holubov pulty a povedal im: Je napísané: Môj dom sa bude volať domom modlitby. Vy však z neho robíte peľach lotrov (Mt 21, 12-13).

Či neviete, že ste chrám Boží a Duch Boží prebýva vo vás (1Kor 3, 16).

Cudzoložnica

Vlečú ma k Nemu, aby ma súdili. Moje hriechy žalujú, že som zlyhala. Strhávajú zo mňa ten kúsok spravodlivosti, o ktorej som si myslela, že ju mám, aby ma obvinili. Áno! Skutočne! Znova som Ti bola neverná! Sebecky sa utiekam do pohodlia samoty, aj keď ma iní potrebujú, pretože myslím len na seba! Kričím na deti, mám málo trpezlivosti opakovať a učiť ich tie isté veci. Zakrývam si oči pred

Jaroslava Šicková-Fabrici: Ruky, šamot

sa v tajných zákutiach a záhyboch tvojich motívov, ktoré nikto nevidí, len ON. Preč s bôžikmi! Odstráň všetky svoje trofeje, za ktorými si sa hnala! Urob miesto pre Toho, kto si zaslúži prehovoríť k tvojmu srdcu, lebo ho stvoril a pozná ho dokonale. Utíš sa! Stíš skandujúce hlasy, pre ktoré zvykneš na mólo vychádzať ty sama, aby si zožala potlesk, na ktorom vôbec nezáleží. Stíš hudbu a vypni rádio! Zahod' všetky masky, vyzleč všetky svoje roly, ktoré

svojimi vinami, no chyby iných vidím ako brvno v mojom oku. Kritizujem ľudí a uctievam modly, ku ktorým sa utiekam, keď sa cítim nanič a hanbím sa ísť k Tebe. Je mi to ľúto, Pane, som vinná! Nemilujem takých, čo sú mi nesympatickí, a ospravedlňujem sa vlastnou zbožnosťou, ktorou Ty pohrdaš. Je mi to ľúto, že si idem svojimi cestami, za svojimi cieľmi a cítim sa spravodlivejšia, ako som. Je mi to ľúto! Je mi ľúto, že som znova na Teba zabudla.

Keď padnem na zem s posledným kúskom handier, čo ma kryli, On vidí nahotu mojej duše. A potom si pokojne píše po zemi akoby nič. A potom povie: Chod' a viac nehreš!

Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň! A znova sa zohol a písal po zemi. Keď to začuli, odchádzali jeden po druhom, počnúc staršími, až tam zostal sám s tou ženou, ktorá bola uprostred. Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej: Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil? Odpovedala: Nikto, Pane! Ježiš jej povedal: Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a odteraz už nehreš (Ján 8, 7-11).

Peter

Pokľakol a umyl moje nohy. Ako posledný otrok, čo robí najšpinavšiu prácu, zohýna sa ku mne vždy, keď som na dne. Dotýka sa najšpinavších miest môjho srdca, aby ma očistil. Ide za mnou do najtemnejších kútov mojich myšlienok, do biedy mojej každodennosti. Keď sa javím tak pokrytecky sebestačnou, zachraňuje ma, aj keď moja pýcha nemá silu požiadať Ho.

Ako s otrokom jednám s Tebou, Pane. Neúctivo, nekorektne, povrchné... A Ty mi slúžiš! Pripomeň mi to, prosím, keď budem znova podráždená, že som na všetko sama. Keď bude moja pýcha dotknutá pri stereotype činností, ktoré nikto nechce urobiť. Keď sa budem čvachtať vo svojej sebaľútosti, ako si nevážia moju prácu. Keď budem spájať svoju hodnotu s tým, čo robím, a orientovať sa na výkony. Pripomeň mi to! Nauč ma znova, že si nemal problém slúžiť len vďaka tomu, lebo si presne vedel, kto si. Vedel si, odkiaľ si, kam ideš, a že Ti všetko bolo dané. Nauč ma teda, kto som, odkiaľ som prišla a kam idem, a že mi bolo dané omnoho viac, ako si viem predstaviť. Nauč ma slúžiť tak, ako slúžiš Ty mne.

(Ježiš) vediac, že Mu Otec všetko dal do rúk, a že od Boha vyšiel a k Bohu ide, vstal od večere, zložil rúcho a vezmúc zásteru, opásal sa. Potom nalial vodu do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný (Ján 13, 3-5).

... nič nerobte z hašterivosti a márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnotnejších než seba, a nehladajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných. Tak zmýšľajte medzi sebou, ako aj Ježiš Kristus, ktorý mal podobu Božiu a svoju rovnosť s Bohom nepokladal za lúpež, ale vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka, podobný sa stal ľuďom, a keď sa zjavil ako človek, ponížil sa a bol poslušný do smrti, a to až do smrti na kríži (Flp 2, 3-8) ■

STANO LAJDA a jeho láskavé karikatúry

Obrazy z tvorby akademického maliara STANA LAJDU sme v minulosti už v Dialógu na ilustráciu využili. Takže nejde o neznámeho výtvarníka. Neprebádanou a verejne veľmi málo známou je však jeho tvorba karikatúr, ktoré nedávno vystavoval v žilinskej Soho Gallery pod názvom *Lajdoviny*. Pri tejto príležitosti vydal aj zaujímavý, reprezentatívny katalóg. Vyšiel v originálnej ručnej väzbe a obmedzenom náklade. Na výstave majster Lajda prezentoval vyše sto karikatúr svetových i domácich osobností, napríklad, speváka Leonarda Cohena, Laurela a Hardyho, skupinu The Beatles, Tinu Turner, Louisa Armstronga a pod. Zo slovenských osobností spomeniem Mariána Vargu, Meko Žbirku, političku – žilinskú županku Eriku Jurínovú, spisovateľov Ľubomíra Feldeka alebo Jána Lenča. Z cirkevných predstaviteľov kreslil rakúskeho kardinála Schönborna, či arcibiskupa Bezáka.

So Stanom Lajdom sa rozprával a obrazy nafotil ĽUBO BECHNÝ.

Stanko, pokiaľ mám správne informácie, svoje karikatúry si doteraz ešte nikdy nevystavoval. Mohol by si sa podeliť s čitateľmi, ako si sa dostal ku karikatúre a čo bolo hnacím motorom, že si sa jej začal venovať?

Celé sa to začalo na základnej škole, keď som robil karikatúry učiteľov. Bol som rád, keď som rozosmial aj fňukajúce deti, ktoré práve dostali pätku. Pokračoval som s tým aj na gymnáziu. Doteraz si tieto kresby bývalí žiaci

pri pomaturitných stretnutiach požičujú a spomínajú pri nich na svojich pedagógov. Serióznejšie, i keď sporadicky, som sa karikatúre začal venovať až v počiatočných vysokoškolských štúdiách. Za tie roky sa toho nazhromaždilo aj na dve výstavy. Skúsil som, čo na to ľudia. A ohlas bol prekvapujúco pozitívny. Výstavu sme s galeristom Kellym venovali 250. výročiu narodenia Ludwiga van Beethovena. A tak výstave dominuje moja v poradí posledná karikatúra tohto hudobného

velikána. Druhou kľúčovou osobnosťou bol slávny jazzman Louis Armstrong, ktorý žil v štvrti s menom Corona. Corona v corone. To sa nám zdalo v tejto dobe zaujímavé prepojenie. Veď aj na vážne veci sa dá pozrieť s jemným humorom a nadhľadom.

Svoju prvú karikatúru, udychnutého bežca v treniakoch a s veľkou hlavou, si nakreslil už ako 8-ročný. Čo bolo zdrojom tvojich inšpirácií?

Ako si pamätám, páčili sa mi karikatúry športovcov na zadnej strane vtedajších novín. Myslím, že to ma dosť ovplyvnilo.

Zaujali ťa aj niektorí politici ako Brežnev, manželka Ceausescuovci. Vyberáš si špeciálne politikov? Podľa akého kľúča?

Nemám na to kľúč. Brežneva som urobil, ešte keď žil. Vyzerá ako stará, chorá gorila. Vtedy takáto karikatúra súťažila o zlatú mrežu a vyhadzov z vysokej školy.

Ceausescuovcov som robil podľa telky pri priamom prenose ich súdu, krátko pred popravou. On si už svoj ortiel uvedomoval, ona bola arogantná do konca. Snažil som sa tieto ich pocity vyjadriť. Urobil som aj Kočnera s Ruskom v pruhovaných oblečkoch za mrežami.

Slovensko je plné rôznych paradoxných situácií. Nikdy ťa nelákala situačná karikatúra?

Ale čoby nie. Viackrát som zareagoval na dané situácie, ale nikdy som tieto kresby nepublikoval. Poslúžili však pri protestoch

a demonštráciách. Trošku odľahčili dusnú atmosféru.

Ako by si vyjadril, čím sa odlišuje bežná portrétna kresba od karikatúry? Kde je u teba tá hranica, keď už to je karikatúra? Skús to definovať na niektorej konkrétnej kresbe – napr. kardinálovi Schönbornovi?

Karikatúra je pre mňa istý druh zveličenia charakteristických fyziognomických i povahových črt konkrétneho človeka. U niekoho

to môže byť masťná štica a fúziky pod nosom, u iného je to skúmaný výraz očí, ironický úšľabok, držanie tela a pod. Rozhodne to nie je len o veľkom nose, či ušiach a malom teličku. Na kardinálovi ma, napríklad, zaujal skúmaný, prenikavý pohľad a milý, široký úsmev.

Skús definovať pojem „laskavá karikatúra“. Je to vôbec ešte karikatúra?

Niekoho zosmiešniť, uraziť, zohaviť... to nie je vôbec problém. Mne však o nič také nejde. Väčšina ľudí na mojich karikatúrach sa smeje alebo aspoň usmieva.

Zväčša sú to pohodači. Ja som si to ani neuvedomoval. Upozornil ma na to jeden návštevník a sám som bol prekvapený, že sa usmieva aj večne namosúrený Funes. Ako píšú ľudia v knihe návštev, výstava ich v týchto ťažkých časoch rozveselila, potešila a nasiala dobrou náladou. Na chvíľu zabudli na problémy. Čo viac si ako autor môžem želať?

Na profesijnej úrovni je karikatúra braná ako niečo umelecky hodnotne nižšie, oproti iným druhom výtvarného umenia. Väčšina tvojich karikatúr je čiernobielych, zámerne sa vyhýbaš farbe?

Kto je tu tátorom určovania hodnôt? Gýč bol považovaný za niečo úbohé, až primitívne. Jeff Koons ho povýšil na umenie, podobne ako naivnú maľbu colník Rousseau a kovačickí maliari. Karikatúre sa venovali top umelci už vyše päťsto rokov. Leonardo da Vinci bol jej priekopníkom, vytvoril stovky humorných hláv. Angličan William Hogarth a Francúz Honoré Daumier jej venovali značnú časť tvorby. O moderných umelcoch ani nehovorím. Nikde nie je napísané, či má byť umenie vážne, seriózne, dramatické, smutné či vesele... Má zaujať a má mať svoju kvalitu a myslím si, že aj nadčasovosť. Kto nemá rád smiech a humor, je ako suchý strom bez miazgy a listov. Vtip a satira farbu nepotrebuje. Sú čiernobiele. U niekoho vyvolajú úsmev i smiech, pobavia. Iného dourážajú a pobúria. Tým prístupom je hneď jasné, či patrí k bielemu alebo čiernemu pohľadu možno aj na celý zvyšný svet.

Vo mne osobne rezonujú viaceré tvoje maľované obrazy, myslím, že ich môže nazvať aj karikatúrami. Oprav ma, ak sa mýlim. A to je „Kráľ na záchode“, vysmiata Gioconda s názvom „Prvá verzia Mony Lizy, pri ktorej Leonardo zistil, že menej je niekedy viac“, „Príbeh sleč-

ny Gotiky a pána Baroka“, „Zvierací snem“, a ešte niektoré iné. Popíš, prosím, ako si sa dostal k maľovaniu práve takéhoto druhu obrazov. Máš pravdu! Prelína sa v nich karikatúra so symbolikou. Všetko so všetkým súvisí a ten akoby povrchový humor v obraze zľahka ako závoj prekrýva filozofickú, niekedy dosť vážnu a ťažkú tému zakódovanú v obsahu námetu. Je to len istý kontrast. Ako pruhy na zebre. Nevieš, či je biela alebo čierna. Je to smiech cez slzy. Musíš sa sám rozhodnúť, či chceš vidieť len povrch, alebo zájsť pod kožu.

ronou, s čím ešte krátko pred voľbami nemohla ani v najčernejšom sne rátať. Nezávidím im! V minulosti som si však „vychutnával“ ľudí, ktorí vedia šíriť len nenávisť, podrážať druhým nohy a vysmievať sa demokratickým hodnotám. Hrať sa na záchrancov a masť si vlastné bruchá...

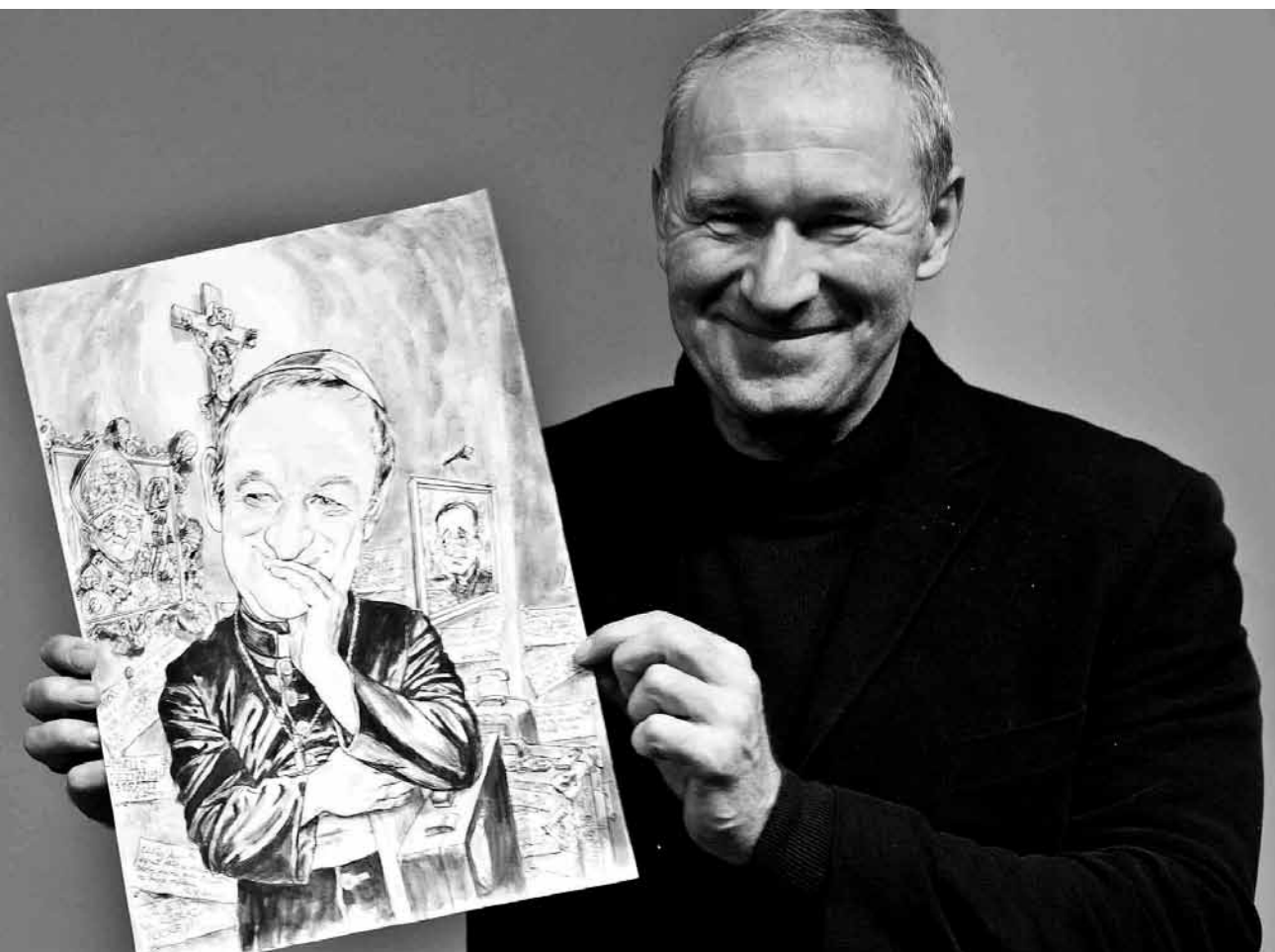
Od roku 2009 učíš maľbu na Strednej súkromnej škole umeleckého priemyslu v Žiline. Čo tam učíš a čo ti dáva práca s mladými ľuďmi?

Učím kresbu – techniku, kompozíciu, perspektívu, anatómiu a čiastočne i maliarske techni-

ria, tu ešte nikdy nebolo a možno tu bude dlho po nich. Nech teda do svojho vývoja, rozvíjania talentu, ktorý dostali darom a do tvorby dávajú čo možno najviac. Aby im tvorba spôsobovala radosť, a aby ňou robili radosť aj druhým.

Hovorí sa – je to už takmer fráza – o pochabej, zhýralej mládeži, ktorá sedí len na mobiloch a chodí na drogové večierky. Je to skutočne tak aj v realite? Skutočne spoločnosť z generácie na generáciu upadá?

Zase sa spýtam: kto to hovorí?

Keď sleduješ súčasnú politickú scénu, ktorú sú inšpiratívne politické postavy, ktoré by si si vedel predstaviť, že by si sa s chuťou pustil do práce?

Súčasnú vládu beriem zatiaľ na milosť. Musí sa pasovať s co-

ky. Mám vek, aby som rozdával vlastné skúsenosti, pokúsil sa nadchnúť mladých ľudí pre tvorbu trvalých kultúrnych hodnôt. Nielen akýchsi vynútených – povinných jázd. Učím ich zodpovednosti. To, čo vytvo-

Každá doba má svoje a keby boli mobily, počítače a prebytky informácií všetkého druhu pred sto rokmi, akí by boli naši prarodičia? Myslím si, že by sa príliš nelíšili. Keby niektorí puritáni a moralisti odhalili kúsok zo svo-

jej minulosti, asi by šokovali viac než pád dvojčiek. Mladí ľudia sú zvedaví, chcú všetko skúsiť, čo najskôr spoznať, chcú sa sami popáliť, pretože nevedia, čomu a komu majú a môžu veriť. Narážajú na hradbu neporozumenia. Sú obklopení smogom bilióna informácií, rozličných smerovaní, názorov, právd i hoaxov a nemajú dostatočné skúsenosti, aby si z toho vedeli správne vybrať, rozpoznať hodnoty, oddeliť pšenicu od pliev. Myslia si, že na to stačia sami, no nestačia, a keď rodič nevychováva k hodnotám, ale svoju absenciu vyvažuje mamonom, ubližuje svojmu dieťaťu viac ako

nikto ich k nim nevedol. Stále je však množstvo na svoj vek zreých a múdrych ľudí – s takými je potom radosť pracovať. No ani tí to nebudú mať ľahké. Aj keď vyštudujú, musia získať meno, úspech, klientelu a zarobiť si na živobytie, čo niekedy trvá celé roky.

Spomenieš si na nejakú milú príhodu v súvislosti s tvou pedagogickou praxou?

Je toho more. Ale jednu za všetky. Rád oslovujem svojich žiakov v zdobnelinkách. Keď sa mi v prvom ročníku predstavovali, jedna žiačka bola Mária.

doga. „Dobre, Majka, to si zapamätám,“ odpovedal som. Celý rok som jej úmyselne vravel Majka sem – Majka tam a ona na mňa škaredo gánila. Na konci roka hovorím jednému žiakovi, aby doniesol niečo zo skladu a že nech mu pomôže Maja. „Aká Maja?“, spýtala sa tvrďáčka. „No ty!“, odvetil som. Zrazu jej vošli do očí slzy a so sklamaním v hlase sa spýtala: „A to už pre vás nie som Majka?“

Si pravidelným návštevníkom stretnutí evanjelickej mládeže. S manželkou Hankou si vychoval dvoch synov.

ulica. Mne je mnohých mladých ľudí ľúto, pretože si myslia, že aj talent, skúsenosti a vedomosti sa dajú kúpiť podobne ako sukňa. V sedemnástich sú už frustrovaní a zunovaní životom, pretože pravé hodnoty nikdy nepoznali,

Hovorím: „Ahoj Majka, vítam ťa na tejto škole.“ „Prosím vás, nehovorte mi Majka, to neznášam. Maja, Mária, Mariena, len nie Majka,“ znela jej reakcia. Chcela byť tvrďáčka – vysoké vojenské topánky, náramok ako pre bul-

Mladší Majo aktívne slúži v evanjelickej mládeži. Čo ti dáva tvoja viera a kresťanstvo?

Nie som ani pravidelný návštevník kostola a zrejme ani vzorový kresťan.

Bez viery v Pána Boha a bez lásky Pána Ježiša si však život neviem ani len predstaviť. Dokonca nechápem ľudí, ktorí to dokážu. Pre mňa by to bola pustá a nezmyselná existencia. Posúvanie sa miliardy rokov niekde bez väčšieho zmyslu. Viera mi dáva odpoveď na množstvo otázok, robí ma iste i lepším a zodpovednejším. Dáva mi náplň, energiu i nádej. Nevie, ako by som reagoval, keby som sa narodil ako katolík, žid alebo budhista. To, čo viem o evanjelickej cirkvi, o Lutherových reformách i názoroch našich farárov, mi sedí a spĺňa moje vlastné názory. I u nás sú však rôzne postoje a každý by chcel byť tým, čo má patent na pravdu. Často nám chýba pokora a naša pýcha nám bráni pozrieť sa na vec očami druhého, byť v niečom zásadový a v menej dôležitých veciach ústretový.

V minulosti si spolupracoval s vydavateľstvom Tranoscius. Ako je to v súčasnej dobe?

Tak áno, od revolúcie som ilustroval viacere, najmä detské knižky – napr.: *Žili, rástli veвериčky*, *Oblačné rozprávky*, *Ježišove podobenstvá prerozprávane deťom*, séria *Pollyanny*, *V Božom náručí*, *Tranovského kalendár na rok 1996*, grafiku účastín. Naposledy nástenné kalendáre na rok 2016 – *Osobnosti reformácie* a na rok 2017 – *Luther, muž reformácie*, s farebnými maľbami z jeho života. Spolupráca s Tranosciom určite neskončila a teším sa na jej pokračovanie. Vlni som publikoval obsiahly článok i v časopise *Tvorba*, ktorý som venoval pamiatke historika a bibliografa Doc. Dr. Miloša Kovačku.

Pred rokom si dokončil rekonštrukciu *Poslednej večere*, na ktorej si pracoval desať rokov. Trochu sa pochvál. Máš pred sebou ešte nejaký podobne veľký cieľ?

Neviem, či taký veľký, ale na nedostatok práce sa sťažovať nemô-

žem. Nerád sa nudím a *Poslednou večerou* som ešte nepovedal posledné slovo. Obraz i so sprievodnými materiálmi putuje po Slovensku i zahraničí. Výstavy v počte návštevníkov lámu rekordy. Od Konferencie biskupov Slovenska som na jar aj za tento počín dostal prestížnu cenu Fra Angelica. Kniha, ktorú som o tejto problematike napísal, sa v priebehu jediného roku vypredala v dvoch nákladoch a rozbiehajú sa ďalšie projekty pozastavené coronou. To ma povzbudzuje do ďalších aktivít. Možno sa tomu smiať, ale ja neustále cítim, akoby ma niekto z pozadia posilňoval, povzbudzoval, podporoval, posúval a nenápadne nasmerovával. Bez Neho by som väčšinu vecí isto nezvládol – fyzicky i psychicky.

Niekoľko omnoho väčší. Omnoho, omnoho väčší. ■

Ján Šicko: Alfa a omega, kameň

ZAMYSLENIE NAD DNEŠNOU SITUÁCIOU VO SVETE

EVA HAVRILOVÁ, CB Prešov

Svet sa nečakane ocitol v situácii, ktorá zasiahla aj našu krajinu a každého jedného človeka. Pred vypuknutím pandémie kvôli koronavírusu sme žili v dobe hojnosti, ale napriek tomu sme sa sťažovali a nevážili si to. Zrazu sa všetko zmenilo. Pýtame sa: „Čo sme robili a robíme zle?“

1. Ťažko nesieme, že nám zatvorili obchody, kúpaliská, salóny krásy, kaviarne a všetko, čo bolo pre nás tak veľmi dôležité. *Ja som Hospodín, tvoj Boh... Nebudeš mať iných bohov predou mnou* (2M 20, 2-3).

2. Uctieame iných ľudí a utiekame sa o pomoc k amuletom či cvičeniam jógy. *Nebudeš sa im klaňať ani im nebudeš slúžiť...* (2M 20, 5)

3. Naše slová hovoria proti Bohu a meno Božie berieme do úst naľahko, zneužívame ho. *Nevezmeš mena Hospodina, svojho Boha, nadarmo* (2M 20, 7).

4. Pracujeme stále a dookola. Obchody sú otvorené každý deň, ba aj v nedeľu a my v nich trávime veľa času. *Pamätaj na deň soboty, aby si ho svätzil* (2M 20, 8).

5. Našich rodičov a starých rodičov dávame do ústavov, lebo taká je doba. Neuvoľníme im miesto v autobuse, predbiehame ich v čakárni u lekára, veď oni majú času dosť. *Čti svojho otca i svoju mat', aby sa predĺžili tvoje dni na zemi, ktorú ti dá Hospodín, tvoj Boh* (2M 20, 12).

6. Zabíjame sa v uliciach a zabíjame sa slovom, ohováraním. Zabíjame v nás Lásku, lásku jedných k druhým. *Nezabiješ!* (2M 20, 13)

7. Naše partnerské spolunažívanie nepotrebujú „papier“ na to, aby sme mohli spolu žiť. Rozpadajú sa manželstvá, veď o deti sa na striedačku postaráme. *Nezoslmiňš! / Nescudzoložíš!* (2M 20, 14)

8. Všetci si privlastňujeme, robíme si na to nárok. Nepriznáme príjmy, veď štát nám to aj tak zoberie. Nedám tebe, lebo nebudem mať ja. *Neukradneš!* (2M 20, 15)

9. Súdime sa navzájom, hovoríme jeden proti druhému krivé svedectvá. *Nepovieš na svojho blížneho falošného svedectva!* (2M 20, 16)

10. Túžba po domoch, majetkoch je dôvodom hnevu a sváru medzi deťmi, súrodencami, rodičmi. Chceme mať všetko, čo má sused, alebo ešte viac. Podvádzame partnerov v manželstvách, vernosť manželov je vzácnosťou. *Nepožiadaš domu svojho blížneho. Nepožiadaš ženy svojho blížneho...*! (2M 20, 17)

Všetky tieto vybočenia z Božích noriem si dokážeme obhájiť. Božie prikázania sú však pre nás usmerneniami a ochranou, ak ich zachováame.

A všetkému sa priblížil koniec. Teda buďte rozumní a trpezliví k modlitbám. Ale predovšetkým majte vrelú lásku navzájom naproti sebe, lebo láska prikrýva množstvo hriechov (1Pt 4, 7-8, Roháčkov preklad). ■

V predvečer

Úvahy z knihy Rastislava Betinu:
Svetlo na každý deň

JÁN ŠICKO: Zátisie s krížom

A black and white profile photograph of a man with a beard and glasses, looking down. The image is cropped to show the right side of his face and head, with his hair and beard visible. He is wearing dark-rimmed glasses. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

Ale Ježiša vedie na kríž ešte iná ruka, ruka Otca, ktorej sa On s láskou poddáva: *Aby svet poznal, že milujem Otca, robím tak, ako mi prikázal Otec.* Otec vedie Syna na kríž, aby tam vyriešil odveký konflikt človeka s Bohom. Vzťah medzi nami a Bohom, ktorý je narušený naším hriechom. Pokoj, ktorý Ježiš dáva, je v tom, že On na kríži vzal na seba naše hriechy, zaplatil svojím životom za naše viny, aby nás raz navždy zmieril s Bohom. Preto po svojom vzkriesení pozdraví svojich učeníkov: *Pokoj vám!* Už je koniec nepokoja. Už nič nestojí medzi nami a Bohom. Už sa viac nemusíme báť, lebo On to dal za nás do poriadku. Ježiš nás zmieril s Bohom a my sa bez obáv môžeme blížiť k Bohu ako Otcovi.

Musím počuť niečo o sebe a niečo o Bohu. Niečo o tom, ako som na tom pred Bohom a niečo o tom, čo s tým Boh urobil. Ako som na tom pred Bohom? Zle, veľmi zle. Veď v Božích očiach som rebel, vzbúrenec, ktorý odoprel Bohu poslušnosť, obrátil sa Mu chrbtom a porušil všetky Božie normy pre život. Som skrz naskrz porušený človek, nakazený infekciou hriechu. Pred Bohom stojím ako odsúdenec na smrť.

3/2021

sa stávam človekom, ktorý uveril skrze slovo. Vtedy sa stávam jedným z tých, za ktorých sa Ježiš modlí, aby boli jedno.

Čo je teda základom jednoty medzi kresťanmi? Je ním Kristus, osobná viera v Neho. To je to, čo ma spája s ostatnými veriacimi; spoločná viera v Krista. Táto jednota prechádza naprieč hranicami všetkých cirkví a denominácií. Lebo skutočná viera nerozdeľuje, ale spája. Ak rozdeľuje, nie je to skutočná, pravá viera.

Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja. Jn 17: 24

Tieto slová zaznejú v predvečer Ježišovej smrti. Skôr, ako Ježiš upadne do rúk nepriateľov, vysloví svoju poslednú vôľu: Otče, chcem. Pozoruhodné! Nikdy predtým a nikdy potom nepočujeme Ježiša modliť sa: *Otče, chcem*.

O niečo neskôr sa bude Ježiš modliť znovu, tentoraz v záhrade Getsemane. A ako refrén budú jeho modlitbou zníeť slová: *Otče, nie ako ja chcem, ale ako ty chceš* (Mt 26: 39). Tu však hovorí: *Otče, chcem*. Ako máme tomu rozumieť? Keď sa Ježiš modlí za seba, hovorí: Nie ako ja chcem. Ale keď sa modlí za druhých, i za nás, hovorí: *Otče, chcem*. Keď ide o Neho, prijíma Otcovu vôľu pre seba. Keď ide o nás, oznamí svoju vôľu Otcovi.

Čo je Synovou vôľou pre nás? Jeho poslednou vôľou? *Aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja.* Kde je Syn? Pri týchto slovách je ešte v hornej dvorane, spolu so svojimi učeníkmi. Ale v tejto modlitbe sa Syn už pozerá ďalej. Pozerá sa dopredu cez zakrvený kríž, kde na druhý deň položí svoj život ako obeť za hriech sveta. Pozerá sa cez otvorený hrob, z ktorého na tretí deň vstane z mŕtvych. Pozerá sa na miesto, odkiaľ pred tridsiatimi tromi rokmi prišiel, aby sa tam opäť vrátil.

Od Otca prišiel a k Otcovi sa vracia. Nič nemôže Synovi prekaziť jeho návrat k Otcovi. Ani všetka moc sveta, ani moc temnosti a smrti mu nezabránia v jeho triumfálnom návrate. On si je taký istý svojím víťazstvom, že už teraz hovorí o budúcnosti ako o prítomnosti: *tam, kde som ja*. Kde je Otec, tam je i Syn, Syn opäť spolu s Otcom, Otec opäť spolu so Synom. Čo viac si môže Syn priať? Veď Otec je jeho láskou a on je Otcovou láskou. Čo viac môže Syn chcieť? A predstavte si: On chce ešte niečo viac. Syn chce aj nás, lebo on nechce byť bez nás. Večnosť bez nás by bola pre neho ako víťazstvo bez trofeje víťazstva. My sme tou trofejou, trofejou jeho víťazstva na kríži, trofejou jeho milosti a lásky. Nie, On vo večnosti nechce byť bez tých, za ktorých položí svoj život. A tak vysloví to veľké: *Otče, chcem!* To je to, čo chce Syn. Chce nás mať pri sebe, vo svojej večnej blízkosti, aby tam, kde je On, sme boli aj my.

Ked' to Ježiš povedal, vyšiel so svojimi učeníkmi za potok Cedron, kde bola záhrada. Vošiel do nej on i jeho učeníci. O tomto mieste však vedel aj Judáš, jeho zradca, lebo Ježiš sa tam často schádzal so svojimi učeníkmi. Judáš vzal kohortu vojakov aj sluhov veľkňazov a prišiel ta s fackami a zbraňami. No Ježiš, pretože vedel o všetkom, čo sa malo s ním stať, podišiel a opýtal sa ich: Koho hľadáte? Odpovedali mu: Ježiša Nazaretského.

Jn 18: 1-5

Na Ježiša je vydaný zatykač. Ale ešte nikdy sa zatknutie neodohrало za takých okolností ako Ježišovo zatknutie. Od začiatku až do konca je to Ježiš, ktorý ho režiruje. On vyberá čas, miesto i spôsob svojho zatknutia. Po poslednej večeri pošle Judáša preč so slovami: *Čo chceš urobiť, urob čím skôr* (Jn 13: 27). Týmto pokynom pre Judáša dáva Ježiš do pohybu nasledujúce udalosti. Kým Judáš ide k veľkňazom, ktorí organizujú oddiel vojakov na zatie Ježiša, Ježiš spolu so svojimi učeníkmi ide do záhrady Getsemane. Prečo práve tam? *O tomto mieste však vedel aj Judáš, jeho zradca*. Preto Getsemane, aby Ho Judáš ľahko našiel.

V záhrade Ježiš zápasí na modlitbe, či prijme kalich utrpenia, ktorý Mu Otec podáva, alebo nie. (Mt 26: 36n) Ale vo chvíli, keď sa Syn poddá Otcovej vôli a povie áno ceste kríža, je o všetkom rozhodnuté. Ježiš, ktorý *vedel o všetkom, čo sa malo s ním stať*, slobodne kráča v ústrety svojmu údely. Prijatím Otcovej vôle sa stáva slobodným voči tomu, čo Ho čaká. Keď príde Judáš s vojakmi, Ježiš od prvej chvíle preberá iniciatívu. Oni Ho nemusia hľadať. On sám im vyjde v ústrety. A je to znovu On, kto si berie slovo ako prvý. On sa pýta

a oni odpovedajú. Keď na konci čítame: *Oddiel vojakov s veliteľom a sluhovia Židov chytili Ježiša* (Jn 18: 12), vieme, že je to presne naopak. Oni Ježiša nechytli, On sa im chytiť dal. Ježiš nebol zajatý, On sa nechal zajať. On sa im dobrovoľne vydal do rúk. Takto slobodne koná Ten, kto prijal Otcovu vôľu.

My, na rozdiel od Ježiša, nevieme, čo sa s nami má stať. Dobré, že tak! Nám musí stačiť, že poznáme Toho, ktorý to vie. Ale nech je to už čokoľvek, nič nás tak vnútorne neoslobodí ako to, keď prijmeme Božiu vôľu pre svoj život. Tak, ako to urobil Ježiš.

Šimon Peter stál a zohrieval sa. Opýtali sa ho: Nie si aj ty jeden z jeho učeníkov? On zaprel a povedal: Nie som. Jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, povedal: Vari som ťa nevidel s ním v záhrade? Peter však znovu zaprel – a hneď nato zaspiel kohút. In 18: 25-27

Aj keby som mal s tebou zomrieť, nezapriem ťa (Mk 14: 31). Takto hovorí ten, kto si je príliš istý svojím vzťahom k Ježišovi. Peter sľubuje svojmu Pánovi vernosť až na smrť. A tak, keď Ježiša zatknú a odvedú na výsluch k veľkňazovi, Peter ide za Ním, aby Mu dokázal svoju oddanosť. *Aj keby som mal s tebou zomrieť.* Áno, presne o to ide, zomrieť spolu s Kristom. Ale smrť, ktorou Peter zomrie, bude úplne iná smrť, než si Peter predstavoval. Nebude to smrť po boku jeho Pána, v ktorej zomrie ako hrdina. Bude to smrť, v ktorej síce nezomrie fyzicky, a predsa rovnako bolestne, keď v ňom zomrie jeho ja. Peter na dvore veľkňaza o sebe zistí, čo nikdy o sebe nevedel a čo by nikdy o sebe nepripustil a síce, že je schopný hanebne zaprieť. A nie raz, nie dvakrát, ale hneď trikrát. Nie pred významnými ľuďmi, ale pred obyčajnou vrátničkou a obyčajnými sluhami. Nie v situácii, keď mu šlo o život, ale v situácii, keď šlo o život jeho Pánovi. A tak Petrova pýcha dostáva tri smrteľné rany, jednu za druhou. Všetko, na čo bol Peter taký pyšný, na čom si tak zakladal, na svojej vernosti, láske a oddanosti Ježišovi, to všetko na dvore veľkňaza ľahlo popolom.

Tam Peter spoznáva, že nie je taký, ako si o sebe myslel. Že nie je lepší ako ostatní, že nemiluje viac ako ostatní. Že nie je vernejší a oddanejší Ježišovi ako tí druhí. Spoznáva, že je rovnako slabý, zradný, neverný ako všetci ostatní učeníci. Celý čas žil v presvedčení, že je príkladom zbožnosti, vernosti, lásky, a pritom to bol len sebaklam, len ilúzia, ktorá splasla ako mydlová bublina. Toto bolestné, pokorujúce sebazpoznanie bolo Petrovou smrťou. V tú noc v ňom zomrel človek, na ktorého bol celý čas taký pyšný. A z priepasti smrti, v ktorej Peter celý čas žil, len o tom nevedel, sa po prvýkrát v jeho živote ozval horký, žalostný plač. (Mt 26: 75) Múr domu veľkňaza sa pre Petra stal múrom plaču. Tak na Veľký piatok končí ten, kto prisahal svojmu Pánovi vernosť až na smrť.

Petrovo zapretie Ježiša je jedna z najsmutnejších udalostí v Biblii. A predsa sa Petrovi na dvore veľkňaza mohlo stať ešte niečo horšie. A síce keby nezlyhal, keby svojho Pána nezaprel. Keby zo dvora veľkňaza vyšiel so vztýčenou hlavou ako hrdina, ktorý obstál. Ktorý dokázal, že je predsa len vernejší a oddanejší ako ostatní učeníci. Že pravdu mal on a nie jeho Pán.

Potom by jeho rozhovor s Ježišom po vzkriesení vyzeral celkom inak než vyzeral: Pane, či som Ti nehovoril, že ja Ťa nezapriem? A Ty si mi neveril!

Nič horšie ako toto by sa Petrovi nemohlo stať. Ale našťastie Peter neobstál. Došlo na Ježišove, nie Petrove slová. Peter nevyšiel zo dvora so vztýčenou, ale so zvesenou hlavou a s horkým plačom. Preto aj jeho rozhovor s Ježišom po vzkriesení vyzeral celkom inak. Paradoxne sa však Petrova prehra nestala pre neho stratou, ale ziskom. Stala sa pre neho cestou sebapoznania, na konci ktorej ho čakal horký plač, slzy pokánia. Vďaka tomu spoznal, že Božia milosť je vždy väčšia než naše previnenia.

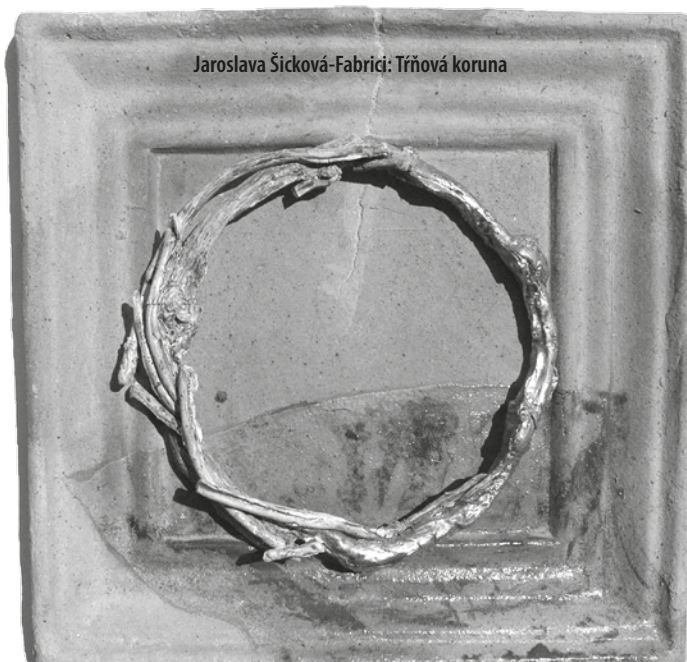
Ale pre nás je Petrovo zapretie veľkým povzbudením. Na ňom vidíme, z akého materiálu Kristus buduje svoju cirkev. Peter, Skala, musel byť najskôr rozbitý na prach, na piesok. Musel prejsť potupným zlyhaním, aby sa hlboko sklamal sám v sebe. Aby si prestal zakladať na svojom vzťahu k Pánovi a začal si zakladať na Pánovom vzťahu k nemu. Piesok sa v Božej ruke zmenil na Skalu, na ktorej Kristus stavia svoju cirkev. Lebo Kristus má záľubu stavať svoju cirkev z toho najmenej sľubného stavebného materiálu. Zo skál, ktoré stavitelia tohto sveta zavrhli. Z ľudí, ktorí prežili totálny bankrot pod krížom. On buduje svoje dielo z tých, ktorí nad sebou zaplakali horkým plačom pokánia. Lebo tí sú pre Neho najpoužitejší. Veď cirkev sa nebuduje zo svätcov, ale z omilostených hriešnikov.

Od Kajfáša odviedli Ježiša do vládnej budovy. Bolo včas ráno. Oni však nevošli do vládnej budovy, aby sa nepoškvrnili a aby mohli jesť veľkonočného baránka. Pilát teda vyšiel von k nim a opýtal sa: Akú žalobu vznášate proti tomuto človeku? Odpovedali mu: Keby nebol zločincom, nevydávali by sme ti ho. Pilát im odpovedal: Vezmite si ho vy a súdte podľa svojho zákona! Židia mu na to: My nemáme právo nikoho usmrtiť, aby sa naplnilo Ježišovo slovo, ktorým naznačil, akou smrťou má zomrieť. In 18: 28-32

Je piatok, deň prípravy na sobotu, na ktorú pripadne veľký sviatok, sviatok Veľkej noci. Židovský národ si v tento deň pripomenie vykúpenie z egyptského otroctva. Vrcholným aktom sviatku bude jedenie veľkonočného baránka. Preto o veľkňazoch čítame, že *nevošli do vládnej budovy, aby sa nepoškvrnili a aby mohli jesť veľkonočného baránka*.

Aká to irónia! Na jednej strane robia prípravy na jedenie veľkonočného baránka. Na strane druhej robia prípravy na zabitie toho jediného Božieho Baránka, keď privedú Ježiša k Pilátovi. Zároveň, aká to zaslepenosť! Vojšť do domu pohana by ich obradne znečistilo. Ale poslať na smrť nevinného Ježiša ich neznečistí? Náboženstvo dokáže urobiť človeka úplne slepým pre to, čo je a čo nie je hriech. Zamieňa vnútornú čistotu za vonkajšiu. A tak vonkajšou čistotou nahrádza tú vnútornú.

Židia odsúdila Ježiša na smrť, ale popraviť Ho nemôžu. To právo majú len Rimania. Preto Ho priviedú k Pilátovi. Netušiac robia to, aby sa naplnilo Ježišovo slovo, ktorým naznačil, akou smrťou má zomrieť. Má byť vyzdvihnutý zo zeme tým, že bude pribitý na kríž. (Jn 12: 32) A sú to práve veľkňazi spolu s Pilátom, ktorí poslúžia Božiemu plánu vykúpenia, keď pošlú na smrť Božieho Baránka. Krv veľkonočného baránka v Egypte ochránila prvorodených synov Izraela pred smrťou. Ale krv veľkonočného Božieho Baránka, toho, ktorý sníma hriech sveta, vykúpi človeka z otroctva hriechu a zachráni ho pre večnosť. Práve zahrnutý Ježiš sa stane Záchrancom sveta! Aký predivný je Boží plán záchrany človeka! ■

JEŽIŠ PRE KAŽDÉHO alebo NA KAŽDOM ZÁLEŽÍ

Rozhovor s prvým riaditeľom JPK **ONDREJOM GARAJOM** a súčasným riaditeľom **GABRIELOM KOSMÁLÝM**
pripravil BOHUSLAV PIATKO. Foto: archív JPK

Ondrej, pred rokmi sme už JPK v Dialógu predstavovali. Ale pripomeňme aspoň v skratke – čo bolo impulzom na to, aby toto občianske združenie vzniklo a s akým cieľom?

O. Garaj: JPK – Ježiš pre každého, bolo založené v roku 1991 vtedajšími vedúcimi niektorých protestantských cirkví: biskupom Pavlom Uhorskaiom, Ľudovítom Fazekašom, Ondrejom Luptákom a ďalšími bratmi za účelom priblížiť osobu Ježiša Krista všetkým občanom Slovenska, preto mu aj dali názov: Ježiš pre každého. Táto práca mala nadväzovať na predchádzajúce skúsenosti z tejto oblasti, za podpory bratov, spolužiakov, s ktorými kazateľ Fazekaš študoval počas obdobia Pražskej jari roku 1968 vo Švajčiarsku. Božím riadením za riaditeľa vybrali mňa a ja som býval v Leviciach, tak sa potom prirodzene celá práca vybudovala tu v Leviciach.

Ako sa darilo tieto ciele naplňať počas Tvojho pôsobenia v JPK?

O. Garaj: JPK nezostalo len úzkoprsé sebauspokojujúce združenie, ktorého členovia a priatelia si očisťujú svedomie od záväzku milovania rozdávaním nejakých letáčikov. Evanjelium je holistické: všetky spôsoby, ktoré máme ako jednotlivci či cirkvi, môžeme a máme dávať k dispozícii druhým, aby sme im vytvárali príležitosti dostať sa bližšie k Bohu. Zo začiatku sme sa zaoberali len šírením literatúry, ktorá mala pomôcť nájsť a zobudiť v ľuďoch osobnú vieru v Pána Ježiša Krista. Postupne sa však ukazovali rôzne ďalšie potreby: ľudia mali otázky, tak sme otvorili listové poradenské oddelenie, časom mali potrebu aj diskutovať, tak sme s Csabom Tolnaim organizovali kluby Quo vadis, ktoré boli akýmsi mostom medzi zborami a hľadajúcimi ľuďmi. Zároveň sa ukázala potreba pomôcť

núdzyným bezdomovcom a chudobným, tak vznikol projekt Slovom i činom, ktorý pokračuje tu v Leviciach ako samostatné združenie Miesto v dome, a tak pokračuje o. i. vo vydávaní jedného teplého jedla denne levickým bezdomovcom už viac ako desaťrocie. Na podporu kresťanských hodnôt v podnikaní sme založili sieť kresťanských podnikateľov, ktorá je už tiež samostatnou organizáciou. Mnohé roky sme boli organizátormi satelitnej evanjelizácie ProChrist a spolupracovali s desiatkami zborov. Popri JPK sme tiež reagovali na potreby doby: aká duchovnosť je už za hranicami zdravej duchovnosti? – A tak som s Borisom Rakovským a ďalšími založil Ekumenickú spoločnosť pre štúdium siekt a bol som 15 rokov jej predsedom. Spoločný aj verejný postup kresťanov je dôležitý, podporovali sme ho aj naším podielom na aktivitách Evanjelickej aliancie. A naposledy, pred niekoľkým ro-

kmi, sme pretransformovali našu levickú policajnú skupinku na Kresťanskú policajnú asociáciu. Počas tridsaťročnej existencie našej práce bolo u nás zamestnaných kratšie či dlhšie desiatky ľudí. JPK vždy bola teamová práca, nielen ja, ale aj mnohí moji kolegovia, bratia a sestry, zväčša dlhodobo spolupracovali: napr. najdlhšie zo všetkých až 23 rokov so mnou niesol bremeno služby Rastislav Števko. Najdôležitejším človekom v pozadí JPK bola moja manželka Vierka – v súkromí jej pohostinnosť, ochota prijať ľudí, a v JPK detailná práca súvisiaca s ekonomikou – zásadne prispela k tvári združenia a bezproblémovému chodu aj pri kontrolách rôznych úradov.

Pred niekoľkými rokmi došlo k výmene vedenia OZ. Čo ťa viedlo k tomu, že si z vedenia odišiel a kam viedli tvoje kroky, teda – čomu sa venuješ v ostatných rokoch?

O. Garaj: JPK nepokladám za svoj privátny majetok, ale za miesto, kde som dával k dispozícii dary, ktoré som dostal od Pána do služby veci zdieľania evanjelia v najširšom zmysle slova. V období, keď som si uvedomil, že aj môj život je ohraničený, začal som sa modliť, aby sa Pán Boh postaral aj o túto moju zodpovednosť za JPK. A Pán Boh skutočne udivujúcim príbehom poslal Gabriela Kosmályho ml. spolu s jeho otcom Gabrielom starším do mojej životnej cesty. Ukázalo sa po niekoľkých rokoch spolupráce, že Gabriel Kosmály ml. má duchovné dary a kresťanský charakter, aby viedol prácu JPK ďalej. Tak som s radosťou a vďačnosťou odovzdal riadenie práce Gabimu. Bolo to už veľmi potrebné aj preto, lebo pre moju angažovanosť v zahraničí mi nezostávalo dostatok síl pre rozvoj JPK.

Ja som v posledných desiatich rokoch značnou časťou mojich duchovných síl a mentálnej energie splácal slovenský dlh svetovej misii a evangelizá-

Ondrej a Vierka Garajovci

cii: zakladal som evangelizačné práce v stredoázijských štátoch a budoval rozsiahlu prácu v Rusku. V tejto práci v súčasnosti pokračujem ako regionálny riaditeľ pre Euráziu v rámci misijnej organizácie Every Home for Christ. Okrem toho intenzívne žijem aj tu doma v Leviciach, kde sme založili pobočku – kazateľskú stanicu zboru CB Kaplnka Bratislava. Pán Boh ma na staršie roky obdaril dobrým priateľom, kamarátom Gabrielom Kosmálym st. (otcom riaditeľa združenia), s ktorým nás spája spoločná láska k podrobnému štúdiu Písma. Spolu teraz aj počas izolácie si vytvárame podrobný komentár pre naše potešenie ku knihe Genezis. Nad každým slovom sa detailne zamýšľame – píšeme si myšlienky, výklad, hľadáme významy, vzájomne sa dopĺňame a veľmi nás to obohacuje. Predstavte si: so skvelým známym umelcom, fotografom študujem Písmo – stretávajú sa rôzne svetý. Gabriel kde tu vloží do textu aj grafickú ilustráciu, je to jedným slovom zážitok. Len škoda, že ja mám tak málo času a Gabriel st. ma musí poháňať, keď zaostávam za ním.

Gabo, Ty si prevzal JPK v roku 2017. Chcel si iba pokračovať v rozbehnutom, alebo si mal aj iné ambície?

G. Kosmály ml.: Spočiatku som mal dilemu, či sa chcem stať zodpovedným za organizáciu, ktorej sa dalo nadávať aj „letáková misia“. V roku 2017 je tento model už asi dávno prekonaný. Ale po dlhšom rozmýšľaní, keď som zobral do úvahy jednak slobodu v prístupe k zdieľaniu evanjelia, ku ktorej ma Ondrej vždy viedol, a aj pomery a charakter našej „materskej“ organizácie Every Home for Christ, som sa rozhodol, že skúsím poniesť štafetu ďalej. Uvedomoval som si, že musíme hľadať nové formy hlásania evanjelia a kontextualizovať obsah. Myslím si, že som nemal príliš neskromné ambície, pretože čím dlhšie som v tomto „biznise“, tým viac chápem, že to nefunguje ako stroj, kde sú veci jasné a fungujú mechanicky.

Ako sa ti darí naplňovať tieto ambície?

Nemôžem poprieť ani prirodzenú ľudskú potrebu (možno aj ega) niečo dokázať, v čom sa stanem v očiach zainteresovaných relevantným a úspešným. No viac sa snažím byť citlivý na Boží hlas a hľadať ho. Dlhodobo som si uvedomoval, že JPK nemá suplovať úlohu cirkvi, ale pomáhať jej. Na jednej strane to pekne znie, no v kontexte nástrojov, ktoré môžu byť z nášho rozpočtu financované sa množina nástrojov dosť zužuje. Napriek tomu sme si minulý rok stanovili novú víziu - zistiť, čo sú najčastejšie prekážky kresťanov pri rozhovoroch o ich viere s neveriacimi. Mnohí sa cítia nekompetentní, pociťujú hanbu, nevedia ako na to a podobne. Momentálne finišujeme s výskumom, ktorým tieto prekážky zisťujeme v kontexte iných faktorov. Chceme pomôcť kresťanom tieto prekážky odstrániť a robiť rozhovory o Bohu a evanjeliu prirodzenejšími, príjemnejšími a bezprostrednejšími. Okrem iných paralelných

projektov je toto našou hlavnou víziou.

Ako som sa dozvedel, v týchto dňoch uvažujete o zmene názvu OZ. Bude sa volať: Na každom záleží... ak mám dobré informácie. Prečo toto rozhodnutie? Vyjadruje táto zmena aj zmenu v činnosti? Chcete sa posunúť zase niekde inde?

G. Kosmály ml.: Zmena názvu je „v balíčku“ s novou víziou a celkovým novým smerovaním JPK. Z vlastnej skúsenosti, ale aj zo skúsenosti kolegov viem, že názov Ježiš pre každého mnoho ľudí na prvé počutie odrádzal a vyplašil. Naším zámerom je prihovárať sa ľuďom tak, že prihladame na ich predsudky a obmedzenia. Nemôžeme od nich žiadať, keď sa s nami bavia, aby odhodili svoje negatívne konotácie s náboženskými pojmami. Na

každom záleží má v sebe zakódované evanjelium, je to názov, ale aj silné tvrdenie a svedectvo, že každý jeden je predmetom Božej túžby a lásky. Pre mňa je Na každom záleží prežitá hlboká autentická pravda.

Ondrej, ako sa ty pozeráš na zánik mena tvojho dieťaťa a jeho ďalšie pokračovanie pod iným názvom?

O. Garaj: Teraz už nemám pocit, že by som strácal svoje dieťa. Pre mňa nebolo vôbec emotívne ľahké odísť z funkcie riaditeľa JPK – je to približne podobné tomu, ako keď rodič dáva svoje dieťa niekomu pri ženbe či vydaji. Ale je to veľmi dôležitý a potrebný vnútorný zápas, ktorý by mal každý pionier alebo zakladateľ, či dlhodobý funkcionár v nejakej organizácii víťazne prebojovať v sebe. Ak to nedokáže, tak môže zruinovať

všetku svoju minulú prácu. Ja sa veľmi teším, že Gabriel posunul a posúva myšlienku zmyslu JPK ďalej. Príkladom jednej z viacerých inovácií je naša opakovaná účasť na hudobnom festivale Pohoda so stánkom evanjelizačnej literatúry. V súčasnosti je pred ukončením výskum misijného potenciálu na Slovensku, ktorý organizuje už Gabriel so svojím tímom. Aj z doterajších výsledkov vyplýva, že ak chceme zdieľať empaticky evanjelium, tak všetky prekážky treba odbúrať: jednou z nich je aj meno, ktoré už dnes, na rozdiel od minulosti, vyvoláva asociáciu náboženskej reklamy. Preto ak chceme byť zrozumiteľní pre tých, ku ktorým sme poslaní, tak je potrebné upraviť meno tak, aby pomáhalo a nie škodilo vyvolávaním predsudkov. Veď predsa

Na každom záleží. ■

G. Kosmály, D. Pastirčák, O. Garaj na Pohode

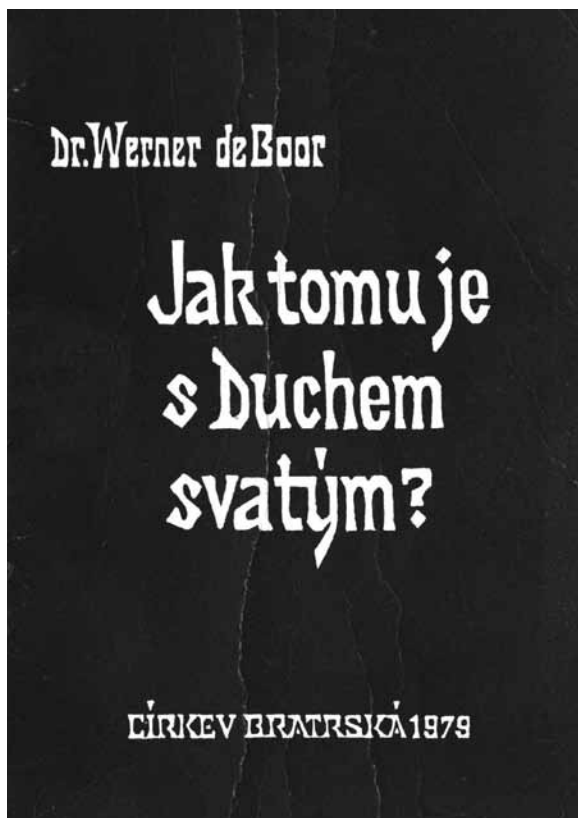
APOŠTOLSKÉ NAPOMENUTIE

Ktokoľvek, kto uveril v Pána Ježiša sa smie skloniť pred Bohom a s vďakou a velebením uchopiť vierou skutočnosť, že je *zapečatený Duchom Svätým* a že jeho telo je teraz *chrámom Ducha, ktorého máme od Boha* (1Kor 6, 19). Dokonca máme i ďakovať za dary Ducha Svätého! Kiežby boli cirkevi darované nové piesne o Duchu Svätom, ktoré by nezostali len pri prosbách za príchod Ducha Svätého, ale velebili by Boha za dar Ducha a oslavovali jeho dielo medzi nami!

Ale ani tu, rovnako ako v iných oblastiach Božieho konania a dávania, nemôžeme zostať len pri ďakovaní. Apoštolské slovo, ktoré uisťuje veriacich: *...dostali ste Ducha...*

(Gal 3, 2), pripája k tomuto uisteniu na mnohých miestach vážne napomenutia.

A nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste zapečatení ku dňu vykúpenia (Ef 4, 30). Duch Svätý totiž nie je žiadna neosobná, neutrálna „sila“. Je „osoba“ a dokonca veľmi citlivá osoba. Je to veľmi dôležité pre pastiersku osobnú starostlivosť o duše iných, i pre hľadanie spasenia svojej duše. V našich srdciach sa často ozývajú rôzne „hlasy“, ktoré znepokojia naše vnútro. Často je v nich mnoho zdánlivo vážneho a „svätého“, a predsa nás vnútorne sužujú: Ešte toto musíš vyznať a toto ešte urobiť, to a to ešte musíš splniť! Človek, ktorý sa riadi týmito hlasmi je čoraz nepokojnejší, úzkostlivejší a stále niečím štvaný. Duch Svätý takto určite nepôsobí! Je to nepriateľ, ktorý sa prezliekol za „anjela svetla“. Aj Duch Svätý k nám zaiste niekedy hovorí s vážnosťou, ale vždy sa to deje svätým a tichým spôsobom, ktorý usvedčuje naše svedomie. Práve pre tento svoj tichý spôsob a svätý charakter, môže byť Duch Svätý ľahko „zarmucovaný“ tým, že sa nedbá na jeho hlas. Nie je náhoda, že napomenutie *A nezarmucujte Svätého Ducha Božieho!* (Ef 4, 30) je vložené medzi verše 29 a 31, kde sa hovorí: *Nech z vašich úst nevyjde nijaké*

zlé slovo (v Kralickom preklade v poznámkach doplnené: neužitočné, špinavé, zhnité, skazené – inde dvojzmyselné, necudné) ... *Každá horkosť a prchkosť a hnev a krik a rúhanie nech je odňaté od vás so všetkým, čo je nešlachetné a zlé*. Toto všetko totiž (aj v srdci a myšlienkach) zarmucuje Ducha Svätého, ktorý sa potom vzdáva.

Prekvapuje nás, že niekedy pozorujeme v našom živote i v zboroch tak málo z pôsobenia Ducha Svätého? Pýtajme sa, či naše zhromaždenia nenapĺňa množstvo neužitočného rozprávania a všelijakých neláskavých rečí o neprítomných (ohováraní a nepravdy). Potom sa nemôžeme čudovať, že je Duch Svätý

zarmútený, a tak málo medzi nami pracuje! Tu nepomôžu žiadne búrlivé prosby o vyliatie Ducha! Tu môže pomôcť len pravé pokánie a očistenie. Nehanbime sa za také pokánie! To je však spojené s bolesťami, ktoré budú bohato vynahradené, keď prežijeme dar plného zmocnenia a pôsobenia Ducha.

Apoštol píše Tesaloničanom: *Ducha neuhášajte!* (1Tes 5, 19). Mohli by sme tiež povedať: Nezalievajte oheň Ducha vodou a nezasypávajte popolom! Naša pohodlnosť, lenivosť i zbabelosť môžu ľahko brániť ohňu Ducha v našom srdci a hasiť ho všelijakou „vodou“ a „popolom“. Zvykneme počuť napríklad: Nesmieš byť taký náročný! Sú predsa aj iní kresťania, ktorí sú tiež zbožní, a predsa je ich kresťanstvo pokojnejšie a menej náročné! Dejiny prebudenia ukazujú, že to boli práve cirkevné kruhy, ktoré sa veľmi často ponáhľali s kadejakou vodou, aby „hasili“, keď to niekde „začalo horieť“. Nestalo sa to i tebe? Alebo spoločenstvu, do ktorého patríš? Že bol jasný plameň Ducha takto uhasený množstvom popola? Potom však nepomôže ani nariekanie, ani modlenie! Odstráň popol a *Znovu v sebe rozniecuj dar Boží, ktorý ti bol daný* (porovnaj 2Tim 1, 6).

K obohm týmto výzvam pristupujú ešte dve pozitívne výzvy:

Chodte Duchom! (Gal 5, 16)

Bud'te plnení Duchom! (Ef 5, 18)

Keď si prišiel k viere v Pána Ježiša, prijal si Ducha Svätého! Čo si s ním urobil? Ako s ním pracuješ? Slovo v Jakubovom liste (4, 5) v inom preklade znie: *Domnievate sa, že nadarmo hovorí Písmo: žiarlivo túži Duch, ktorému dal prebývať v nás, aby sme mu patrili?* Ty mu však dávaš len svoju tichú, skromnú, podkrovnú izbičku, zatiaľ čo v celom zvyšku domu si pánom sám. Nemá čo hľadať v tvojej kuchyni, v tvojej spálni a v dielni už vôbec nie! Máš Ducha Svätého iba pre nedeľu, pre zvláštne sväté hodiny, ale väčšinu dňa žiješ bez neho. A potom si prevrpený, že ho tak málo cítiš vo svojom živote a márne prosíš o jeho vyliatie! Profesor Adolf Schlatter raz študentom povedal svojim originálnym spôsobom: „Myslíte si, že máte málo Ducha, a že potrebujete nové Letnice? Vy však máte naopak príliš Ducha Svätého!“ Čo znamená, že máme niečoho príliš? Keď je toho viac, ako dokážeme spotrebovať a použiť. A presne tak je to i s Duchom Svätým, ktorému dal Boh prebývať v nás. Nechávame ho nevyužitého vo svojich zbožných podkrovných izbičkách! Daj mu však priestor vo svojom srdci a v celom svojom živote! Otvor mu dvere a dovoľ mu vyjsť z tvojej zbožnej svätyne do všetkých priestorov života! Jedine v tomto zmysle smieme prosiť: „Príď Duchu Svätý a naplň srdcia veriacich!“

Dostávame sa k pozitívnej výzve: *Bud'te plnení Duchom!* (Ef 5, 18). Možno teraz povieš: Tak predsa! Sleduj však pozorne, ako rozvádza apoštol svoje napomenutie: Nehovorí – „Bud'te naplnení Duchom, stále sa modliac za Ducha Svätého a konajúc búrlivé modlitebné zhromaždenia s prosbami za nové vyliatie Ducha.“ To nie! O tom v epištole niet ani zmienky. Práve na tomto kľúčovom mieste niet ani najjemnejšej výzvy k „prosbám za Ducha Svätého.“ V súvislosti s plnosťou Ducha sa tu hovorí o úplne iných veciach. Pri tom je potrebné upozorniť, že v niektorých starostlivých prekladoch Biblie (Lutherových) nie je za slovami „Bud'te plnení Duchom“ bodka, ani čiarka, ale dvojbodka. To znamená, že nasleduje bližšie vysvetlenie tejto výzvy. V gréckom texte táto skutočnosť vyniká ešte výraznejšie. Nasledujúce pripomienky sú totiž vyjadrené prídavnými (pozn. podobne je tomu v Kralickom texte!): „hovoriac... spievajúc... vďaka vzdávajúc...“ To je teda cesta, ktorá vedie k plnosti Ducha. Je to presný opak „zarmucovania Ducha.“ Ak naplníme svoje stretnutia pochybnými rozhovormi a ohováraním – alebo naopak, radostným rozhovorom o Božích veciach a spoločným spevom piesní oslavujúcich Krista, bude to mať dosah pre naše naplnenie, alebo nenaplnenie Duchom.

Ak nebudeme svoje srdcia zamestnávať horkými a nečistými myšlienkami, a namiesto toho budeme „spievať a plesať v srdci“ hneď od rána a najviac vtedy, keď sme „vstali z postele ľavou nohou“, alebo keď máme pred sebou ťažký deň, potom v nás bude Duch svätý získavať stále viac priestoru. Skús to sám pri sebe, či sa pri tebe nerozhojní moc Ducha, keď napriek svojej prirodzenej reakcii budeš Otcovi vždy a za všetko ďakovať! A ty tak môžeš konať, pretože tvoj zrak môže byť pri tom zahľadený na Pána Ježiša Krista, u ktorého sa smieš stále učiť, že všetko, čo pochádza z Otcovej ruky je dobré a hodné vďaky. Aký by mohol byť život v zboroch plný Ducha, keby medzi veriacimi prestala panovať kritika, závisť a hnev a keby boli „jedni druhým poddaní v bázni Božej!“ Takto nám sám Boh ukazuje vo svojom Slove cestu plnosti Ducha. Ideme touto cestou, alebo je nám nepohodlná, a preto radšej dávame prednosť malátnemu proseniu za rozhojnené vybavenie Duchom a nakoniec robíme Boha zodpovedným za to, že zostávame stále chudobní na Božieho Ducha?

Záverom tohto oddielu musím ešte poukázať na jedno: Božie slovo rozdeľuje „dušu a Ducha“ (Žid 4, 12). My však oboje zamieňame a ľahko miešame dokopy. Pod vplyvom teológa Schleiermachersa sa všeobecne chápe „cit“ za vlastnú sféru „náboženstva“. (Poznámka: Schleiermacher je jeden zo zakladateľov liberálnej teológie, ktorý videl základy viery v cite.)

Odtiaľ potom plynie presvedčenie, že pôsobenie Ducha Svätého musíme prežívať v silných citových vzrušeniach. Mnohí si myslia, že „byť plný Ducha“ znamená byť hlboko citovo vzrušený. Avšak pradiť našich vnútorných citov nemá bezprostredne nič spoločné s Duchom Svätým! Preto, milé Božie dieťa, uď sa hneď od začiatku, a čo najskôr ovládať city a nálady svojho srdca! Napríklad: veľmi málo ide o to, aby si sa vždy modlil v pravej náladě a s pocitmi istoty, že budeš vypočutý. Nie! Modli sa *v Duchu Svätom* (Júd 20), opri sa jedine o príkazy a sľuby svojho Pána! Rovnako sa u seba uď rozoznávať čistý, životodarný prúd Ducha Svätého od prílivu a odlivu svojich citov a pohnútok. Tvoje nálady a pocity, aj keby boli sebazbožnejšie, patria k tvojmu „starému človeku, ktorého smieš vidieť ako toho, ktorý bol s Kristom ukrižovaný, a preto ho „máš považovať za mŕtveho“. Od svojej prirodzenosti si *duševným človekom* (1Kor 2, 14) – Kralický (aj Ekumenický preklad) tu majú *telesný človek* – v pôvodnom texte je doslova „duševný“: psychikos; ale ty sa smieš stať *duchovným človekom* (1Kor 2, 15), to znamená, takým človekom, ktorého celá existencia, myslenie, hovorenie i jednanie sú skutočne riadené Duchom Svätým. ■

Preklad z češtiny Beáta Gumanová. Koniec.

Z MÔJHO ŽIVOTA

Príbeh druhý

Dal som si cieľ, že budem robiť v lese na Aljaške, alebo loviť ryby v Beringovej úžine. Bol to môj sen. Do USA som sa dostal ako 27-ročný, vyšportovaný a „pripravený na život“. Toto som si vtedy myslel.

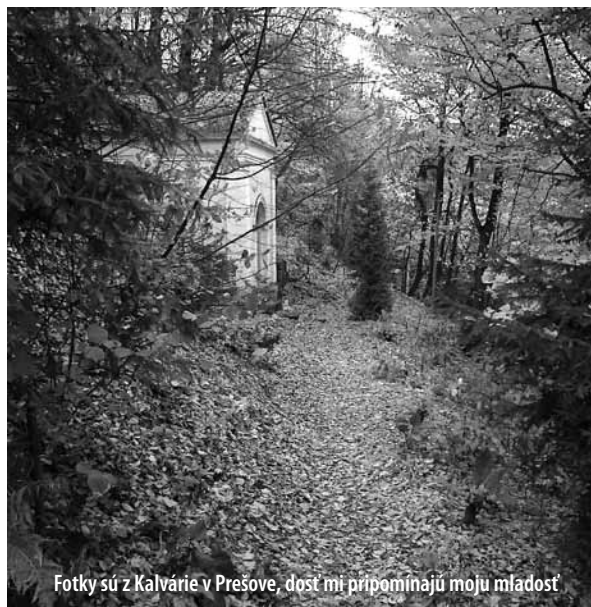
Vrcholom všetkého bolo, že som sa na Aljašku dostal. A aj by som tam zostal... Keby som cítil, že tam budem šťastný... Pocit radosti sa v momente vytratil – aj vďaka alkoholu.

A čo ďalej?! Boh mi bol stále vzdialený. Ale vidí na peňazi a majetku ma vzdalovala od môjho cieľa. Najdlhšia cesta, ako sa vraví v sloganoch Anonymných alkoholikov, je „z hlavy do srdca“. A musím povedať, že je to pravda.

Mal som všetko a nemal som nič. Nemal som to, po čom pišťala moja duša. Priateľstvo a lásku. Cit, ktorý sa nedá kúpiť v žiadnej lekárni.

A tak som sa vrátil domov. No aj na Slovensku som sa cítil ako emigrant na „šunkovom ostrove“. A tak som vyrazil do Čiech – do Prahy. Ale ani tam som dlho nezostal. Kvôli alkoholu som prišiel o prácu. Naskytla sa príležitosť robiť v Rusku. Pracoval som tam ako robotník na stavbe. Bolo tam super. Pri Čiernom mori v Anape som sa naučil prvú modlitbu a po večeroch som prečítal Nový zákon. Ako keby ma Boh pripravoval na cestu z pekla závislosti. Bol to začiatok niečoho, čomu som nerozumel, ale on ma už viedol.

Začal som navštevovať pravoslávne chrámy a počúval som. Modlitby, spevy, chóry. Pamätám si, ako som nechal milodar jednej staršej žene. Dal som jej neviem už koľko-tisíc rubľov. Požiadala ma o pomoc. Tak som je ich dal. Na túto epizódu som zabudol. Myslel som si, že to nie je podstatné. Prispel

Fotky sú z Kalvárie v Prešove, dosť mi pripomínajú moju mladosť

som aj na opravu jedného pravoslávneho chrámu, ktorého strecha zatekala. Všetko som to urobil preto, lebo som si myslel, že aj tak to nikto nevidí. Ale Boh mi to pripomenul. Keď som sa vrátil z turnusu domov, sedel som v našom chráme a z ničoho nič som mal duchovný zážitok. Slzy mi tiekli ako hrachy. Bola to chvíľa, ako sa píše v Modrej knihe Anonymných alkoholikov. Uvedomil som si, že sa ma Boh dotkol a pripomenul mi, čím som komu pomohol. Všetko išlo samo. To bol zlom v mojom živote a hľadanie sa začalo. Písal sa rok 1995. Piť som tak skoro neprestal, ale hľadal som Boha ešte 10 rokov. Prechádzal som si peklom po psychiatriách. Moje zúfalstvo sa stupňovalo až do bodu, keď som si skoro siahol na život. To bol moment, keď mi Boh pomohol a priznal som si, že už ďalej nedokážem vzdorovať. Bolo to moje vnútorné priznanie si, že nie ja, ale len on ma môže z toho dostať (1. krok Anonymných alkoholikov). Priznal som si svoju bezmocnosť. Našiel som svoje dno. Trvalo mi ešte dva roky, kým som si našiel klub Anonymných alkoholikov. Za tento čas som sa pomaličky zotavoval, uvedomoval si a triedil veci v hlave. Tak prišlo zoznamovanie s programom Anonymných alkoholikov.

Aj keď mám podlomené zdravie, chuť žiť mám stále. Život, ktorý teraz žijem, sa nedá porovnať s tým počas mojej alkoholovej kariéry. Je to super! Viem, že už nikdy nebudem „za vodou“, ale mne to nevádi. Už nechcem piť. V mojom terajšom živote sa mi len otvárajú oči a odohrávajú neskutočné zázraky. Boh koná! Mám kamarátov, kamarátky, vzťahy sa upravujú a tento triesvy život mi dáva zmysel. Jednoducho: radujem sa. Všetko je tak, ako má byť. ■

Ody

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s VLADIMÍROU VRAJOVOU.

SLUŽBA ALEBO ZAMESTNANIE?

DOMINIKA MILÁNOVÁ pochádza z Popradu, spolu s manželom Marošom žije v Banskej Bystrici. Od roku 2019 slúži študentom vo Vysokoškolskom biblickom hnutí (VBH). O jej živote, práci a službe vo VBH sa s Dominikou rozprávala VLADIMÍRA VRAJOVÁ.

Začnime tvojím osobným príbehom a tým, ako si sa vo svojom živote obrátila k Pánu Bohu.

Vyrástla som v dysfunkčnej rodine zmietanej alkoholizmom a chudobou. Moje detstvo okrem strachu o každý nový deň sprevádzala aj pravidelná šikana zo strany mojich spolužiakov. Tieto podnety vyústili do depresívnych stavov a túžby ukončiť svoj život, ktorými som trpela už ako malé dieťa. Zaujímavé je, že som nikdy nemala pochybnosť o existencii boha, ktorý všetko riadi. Často som sa zatvárala do kúpeľne, kde som plakala a kričala na toho nejakého boha. Pýtala som sa ho, čo som spravila, že ma takto nenávidí a ja musím žiť takýto život. Keď som prišla do tínedžerského veku, moja mama požiadala o pomoc skupinu Al-Anon. Vďaka tejto organizácii som sa dostala na letné tábory pre tínedžerov. Zhodou okolností boli tieto tábory organizované

kresťanským zborom (Bratskej jednoty baptistov v Poprade). Prvýkrát za svoj život som počula jasné evanjelium o živom Bohu, milujúcom Otcovi a obeti Ježiša Krista. Dva roky som tomu neverila. Z mojej skúsenosti totiž existoval len neosobný a pomstychtivý boh. Pamätám si, že na letnom tábore v roku 2007 sa toto moje vnímanie Boha zmenilo. Bolo to vďaka svedectvám o obrátení našich vtedajších táborových vedúcich. Zrazu predou mnou nestáli tí „polodokonalí“ kresťania, ale zlomení ľudia, ktorých Ježiš zachránil. Duch Svätý vtedy ku mne jasne prehovoril. Vedela som, že ak odovzdám Ježišovi svoj život, nezmenia sa okolnosti môjho života, ale zmením sa ja. Rok od tohto môjho rozhodnutia som sa na vyznanie svojej viery dala pokrstiť. Rástla som v poznávaní Boha a napriek domácim nepriaznivým okolnostiam som sa s Ním učila kráčať. V roku 2010 však z dôvodu alkoholizmu

zomrel môj otec a ja som prepadla depresii. Tiež na mňa doľahlo sklamanie z cirkvi a sklamanie z rôznych vzťahov. Toto obdobie trvalo približne rok a pol. Niektoré dni som vládala vstať z postele a ísť sa s umelým úsmevom niekam „zabaviť“. Niektoré dni som však z dôvodu depresie nevládala vstať z postele a vymeškávala som tak školu aj iné povinnosti. V tomto stave som zúfalo kričala na Boha, že ho nechcem. Že s Ním nechcem mať vzťah, ak to znamená, že zároveň budem mať falošné vzťahy v cirkvi. Kričala som, že radšej budem mať úprimné „svetské“ vzťahy a radšej pôjdem do pekla. Úpenlivo som sa modlila, aby Boh nejakým zázrakom vzal z mojej mysle a z môjho srdca vedomosť o Jeho existencii, aby som si mohla „užiť“ svetský život bez depresie a na konci tohto života by som s plným vedomím šla do večného zatratenia. Nestalo sa tak. V lete roku 2012 ku mne Boh znova preho-

voril. Vedela som, že ak vyznám svoje hriechy, prijme ma ako svoju stratenú – no znovunádejnú dcéru. To leto som mu povedala svoje „áno“ a spoločne sme sa vydali na dobrodružnú cestu s novými záslúbeniami a novými rozhodnutiami.

Ako si sa dostala k práci vo VBH?

Keď som prvýkrát ako tínedžerka spoznala Boha, túžila som mu slúžiť. Darilo sa mi to od služby v detskom domove, cez službu

slúžila v mládeži a zapájala som sa do rôznych celoslovenských misijných projektov. Po ukončení magisterského štúdia na Katedre teológie som na niekoľko mesiacov odišla na Island, kde som pracovala ako manažérka ubytovacieho sektoru cestovného ruchu. Bola to víťaná a potrebná zmena, ktorá mi pomohla ujasniť si veľa vecí v mojom živote. Jedna túžba mi však ostala – slúžiť mladým ľuďom. To sa, samozrejme, dá aj popri sekulárnom zamestnaní, takže som si po

aktivitami a všetkými svojimi povinnosťami. Tie sa však rýchlo zmenili, pretože z pôvodného misijného tímu štyroch ľudí sme ostali len dvaja.

Z čoho všetkého pozostáva tvoja práca?

VBH skupinky na Slovensku fungujú v siedmych mestách: v Bratislave, Nitre, Banskej Bystrici, Žiline, Martine, Prešove a Košiciach. Kým sme boli v tíme štyria, starala som sa o bystrickú skupinku, ktorá sa budovala prakticky od

v kresťanskom bábkovom divadle až po účasť na rôznych misijných projektoch. Vždy som rada slúžila deťom a tínedžerom (vtedy mojim rovesníkom). Páčila sa mi predstava, že keď takto mladí ľudia spoznajú Ježiša ako svojho Spasiteľa, ich život bude mať už od mladého veku obrovský dopad na Božie kráľovstvo. Za vzor som si dávala novozmluvného Timoteja. Po mojej duchovnej „kríze“ som pocítila volanie študovať na biblickej škole Gateway College a zároveň aj na Katedre teológie Univerzity Mateja Bela. V oboch štúdiách som si vyberala praktické misijné a pastoračné predmety, ktoré mi boli blízke. Zároveň som v domácom zbore

návrate z Islandu hľadala na Slovensku v podstate akúkoľvek prácu. V tom období hľadalo VBH misijného pracovníka, a tak som dostala ponuku, či by som nemala o túto pozíciu záujem. Boh mi otvoril dvere, cez ktoré stačilo len prejsť. O tom, že som prišla na správne miesto som nemala pochyb. Vo VBH som oficiálne začala pracovať v marci 2019. V tomto období hnutie prechádzalo istou formou re-pioneeringu. To prakticky znamenalo, že pôvodný tím pracovníkov videl potrebu zmeniť doterajšie zabezhrnuté fungovanie VBH. Do tohto obdobia som sa pridala ja. Trvalo mi niekoľko mesiacov, kým som sa oboznámila so všetkými VBH

základu. Teraz, keď sme dvaja, mám na starosti štyri skupinky (bratislavskú, bystrickú, žilinskú a prešovskú). Moja „práca“ znamená zabezpečovať chod skupiniek. Niektoré skupinky sú samostatné a moja pozornosť je v tomto prípade zameraná na komunikáciu s ich vedúcimi, na prípadnú pastoračnú či mentoring. Niektoré skupinky samostatné nie sú, a tam sa teda k mojim povinnostiam pridáva aj plánovanie skupiniek, vymýšľanie, organizovanie, delegovanie povinností a snaha viesť a učiť vedeniu „skupinkáčov“. V nepandemickom čase veľa cestujem, aby som sa s ľuďmi mohla stretávať osobne. V pandemickom čase tieto

stretnutia znamenajú zapnutie počítača a telefonáty. Okrem študentov sa z časti starám o naše sociálne média a pravidelné VBH infolisty. Medzi moje ďalšie povinnosti patrí príprava konferencií, školení či seminárov, ktoré organizujeme niekoľkokrát ročne. Keďže vo VBH ide aj o duchovný rozmer, súčasťou mojich povinností je samoštúdium a samovzdelávanie sa v oblasti pastorácie, misie, praktických zručností a osobného duchovného života. VBH znamená pracovať s ľuďmi – pracovať so študentmi, ktorí majú vlastný život, školu, vzťahy, vlastné zbory. Moja pracovná doba preto nemôže byť presne stanovená a svoj čas venovaný VBH prispôbujem študentom a ich voľnému času. V doobedných hodinách väčšinou pracujem na praktických veciach, materiáloch a pripravách na stretnutia a v poobedných/večerných hodinách sa snažím byť v kontakte so študentmi a chodiť na jednotlivé skupinky.

Ako sa zmenilo fungovanie VBH (a tvoja práca) počas pandémie?

Karanténa zasiahla všetky oblasti života a VBH, samozrejme, nebolo výnimkou. V podstate „zo dňa na deň“ sme v marci 2020 presunuli celé naše fungovanie do online priestoru. V letnom semestri 2020 bola pred nami ako pracovníkmi a zároveň aj pred študentmi obrovská výzva – zvládnuť online stretnutia. A to od ich plánovania, cez využívanie najvhodnejších online platforiem až po prispôbenie obsahu skupiniek tak, aby študenti aj po celom dni strávenom za počítačom dokázali niečo načerpať. V zimnom semestri 2020 sme tieto technické záležitosti veľmi dobre zvládali, tentokrát bola pred nami výzva priniesť medzi študentov aktuálne témy a odpovede na ich otázky. Myslím, že v niekoľkých skupinkách sa to veľmi dobre podarilo. Musím však zároveň povedať, že prechod na online fungovanie nezvládli všetky sku-

pinky. Skupinka v Žiline sa od marca 2020 pre študentov nerozbehla vôbec. V karanténnom období nám vo VBH odbudla jedna veľká časť – cestovanie. Všetky stretnutia, všetky povinnosti a skupinky vieme „vybaviť“ z domu. Na jednej strane mi to veľmi pomohlo zorganizovať si dni a dať im nejaký systém. No na druhej strane mi už trochu chýba ten časový chaos, ktorý nastával pri cestovaní.

Čo ťa najviac povzbudzuje v tvojej práci?

Jednou z najväčších a najkrajších vecí v duchovnej práci s mladými ľuďmi je pre mňa vždy to, že môžem vidieť ich duchovný rast. Je neskutočne krásne pozeráť sa na mladých ľudí, ktorí prekračujú svoje komfortné zóny, vstupujú do nových výziev a úprimne túžia Bohu slúžiť. To je povzbudivé samo o sebe. Ďalšou z tých nádherných vecí je vidieť nových mladých ľudí prichádzať k Ježišovi a poznávať Ho. Viditeľne to totiž transformuje ich životy a na to sa dobre pozerá.

Máš aj negatívne skúsenosti?

Medzi negatívne skúsenosti by som asi zaradila niekoľko vecí. Mladí ľudia prechádzajú rôznymi turbulentnými obdobiami a via-

cerí prechádzajú aj krízami viery. Sú to obdobia, keď neobstoja ani rozhovory, ani argumenty, iba modlitba. Tieto krízy sú veľakrát sprevádzané zlými rozhodnutiami, ktoré vedú k zlým skúsenostiam, pred ktorými môžem varovať, no nezmením ich. Na druhej strane – niektorí študenti výkonom idú až „za svoje limity“ a blíž sa vyhorenie a s ním väčšinou spojená ďalšia duchovná kríza. V týchto momentoch treba s láskou povedať „dost, odovzdaj kompetencie, načerpaj sily, oddýchni si a zameraj sa na nevyhnutné povinnosti“. Ďalším negatívom je, že táto práca nemá vyhradené úradné hodiny. A teda niekedy treba promptne reagovať a riešiť veci aj cez víkendy, sviatky, v noci a podobne.

Je práca vo VBH твоjím zamestnaním alebo tvojou službou?

Od základnej, cez strednú až po vysokú školu som mala možnosť mať rôzne brigády aj zamestnania. Musím povedať, že aj keď to všetko boli pracovné príležitosti v tzv. „sekulárne“, vždy to pre mňa bola v prvom rade služba, až potom zamestnanie. VBH je pre mňa službou a som veľmi vďačná, že zároveň môže byť aj mojím zamestnaním. ■

TROLEJBUS BRATISLAVA

TOMÁŠ KOMRSKA

ČÍM ŽIJEŠ?

Na jeseň roku 1939, v čase druhej svetovej vojny, C. S. Lewis predniesol študentom histórie a literatúry mimoriadnu reč. Pýta sa: „Je vôbec morálne v čase vojny venovať sa literatúre a histórii?“

Máme za sebou rok vo vojne s koronou. Rúti sa na nás so všetkých strán.

Reálny vírus je možno menej nebezpečný ako pretlak neustále prúdiacich informácií. Človek pri masmédiách má pocit, že ostatné stránky života prestali existovať. Ešte že máme Petru Vlhovú, ktorá toto monotónne bombardovanie informáciami o korone úspešne narúša.

„Vďaka Petra!“

Je v tomto čase vhodné venovať sa aj niečomu inému ako korone?

Lewis vo svojom príhovore, okrem iného, hovorí:

„Záchrana topiaceho sa je moja povinnosť, za ktorú stojím za to zomrieť, ale nestojím za to pre ňu žiť.“

Ak tento výrok parafrázujem na svoju profesiu, tak myšlienka hovorí: Ak vodič autobusu, v kriticknej situácii na ceste strhne volant tak, aby ochránil dôverčivých cestujúcich a sám pri tom zahynie, je to celkom v poriadku, je to jeho povinnosť.

Ale ak profesionálny vodič venuje každú voľnú chvíľu, aj mimo služby, iba šoférovaniu, či autobusu a nevenuje sa svojmu rozvoju, rodine, kultúre, športu... tak život zabíja.

Ak sa v čase pandémie zameriame len a len na pandémiu a na ochranu pred ňou a iné oblasti života potlačíme, alebo celkom vylúčime, dostávame sa do zúfalej pasce. Je mojou povinnosťou urobiť v boji s pandémiou maximum pre seba i pre ľudí

v mojom okolí, ale nie pre ochranu pred pandémiou žiť. Pretože – ak vedome odmietneme iné zložky života, napríklad, dobré knihy, budeme čítať knihy či správy zlé. Ak prestaneme byť reálnymi a racionálnymi, stávame sa iracionálnymi. Ignorancia, či zanedbávanie iných oblastí života, vrátane iných problémov, či ochorení nás môžu neskôr prevalcovať.

Otvorme oči a tvorme!

Slovom, perom, štetcom, tónom. Prestavajme nábytok, namaľujme stenu inou farbou, zo starej dosky spravme policu, upečme chlieb, vyskúšajme uhačkovať dečku, podľa receptu indiánov usušme mäso, vyrobme šunku, usušme jablká... Občas upracem okolo kontajnerov pred bytovkou a minule som zbadal, že suseda z vedľajšieho vchodu si to vyskúšala tiež.

Tak čím žiješ?

Tak ako vojna v čase Lewisa, pandémie dnes, či zasvätenie sa Bohu neznamená prestať žiť. Tvrdiť, že budem žiť, až keď bude „život normálny“, je utópia. Pretože život nikdy nebol a nie je normálny. Žiť znamená vykonávať tie isté činnosti „ako predtým“, len v inom duchu, lebo život, keď pandémie pominie, nebude „ako predtým“, bude čeliť aktuálnejším výzvam, poznačený predošlým, a to na spoločenskej ako aj osobnej rovine.

A to je normálny život.

Si myslím. ■

Zdroj: C.S.Lewis, Learning in War-Time (Štúdium počas vojny), vydal: insight

Z ROKOVANIA RCB FEBRUÁR 2021

Porada Rady Cirkvi bratskej bola 9. 2. 2021 formou Zoom video-konferencie.

Rada mala obsiahly rozhovor s predsedom odboru pre zakladanie zborov PLANt.sk Tomášom Henželom. Tomáš priblížil doterajší vývoj, aktuálnu situáciu, aktivity tímu a stratégiu pre zakladanie zborov. Odbor chce byť nápomocný všade tam, kde zbory, alebo jednotlivci prejavia záujem o informácie, vzdelávanie alebo podporu.

Rada rozhodla:

O zmene pracovného pomeru kazateľa Petra Kučeru (Bratislava, Cukrová) na dobu neurčitú.

Že nebude vydávať stanovisko k sčítaniu obyvateľstva, pri ktorom sa zisťuje aj náboženské vyznanie.

Rada odsúhlasila predĺženie vikariátu Filipa Pangráca (Bardejov) o jeden rok, s ohľadom na obmedzenú možnosť jeho praktickej prípravy počas pandémie.

Rada zobrala na vedomie:

Výsledky hospodárenia za rok 2020 a prerokovala návrh rozpočtu pre spoločné potreby cirkvi na rok 2021, ktorý bude predstavený na porade s hospodármi a správcami zborov.

List prezidentky SR, keďže kvôli pandémie sa tento rok neuskutočnilo tradičné novoročné stretnutie s predstaviteľmi cirkvi.

Oznámenie o zmenách vo vedení Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku od 1. 1. 2021. Biskupom je Mgr. Róbert Geresi, generálnym kurátorom je Ing. Ferenc Porubán.

List Komisie pre Poriadok Cirkvi bratskej o oprave chyby v rozposlanom návrhu.

Termín jesennej spoločnej pastorálky, ktorý je plánovaný na 20.–22. 9. 2021 v hoteli Jezerka, Seč v ČR.

Informáciu o dočasnom pobyte kazateľa kórejského zboru v Žiline Seo Il Wona v Kórei.

Informáciu Štefana Evina a Milana Mitana o pokračujúcich rozhovoroch s kazateľom a staršovstvom zboru v Trenčíne v súvislosti s ukončením mandátu kazateľa v zbore v decembri 2021. ■

Spracované s podkladov RCB.

Jaroslava Šicková-Fabrizi:
Dvere večnosti, granit, Južná Kórea

Ján Šicko: Trojica, polychormované drevo

Ján Šicko: Trinity, drevo a intarzia (kosť, jantár, mramor)

O VNUKOCH, PANDÉMII A VLÁDNEJ KRÍZE

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Tak sa k nám dostal na záhradu obraz slovenskej vlády. Ako vystrihnutý z Forgáčovho paláca. (*Dnešný Úrad vlády postavil začiatkom 17. stor. ostrihomský arcibiskup František Forgách ako svoje letné sídlo.*) Vláda, ktorá v ňom sídli, vzišla z volieb. – Aby šéfovala štátu. A ako taká by mala (podľa vnuka) rozkazovať – teda vládnuť. No oni sa, ako naše vnúčatá – hádajú tu o rýľ, tu o lopatu, či hrable. Ale ich sme nezvolili na to, aby sa hrali na piesočku.

Celý svet zaskočila pandémia a máloktorý štát ju zvládol. Na začiatku sme však Covid dokázali spomaliť lepšie ako teraz. Prečo sme sa zastavili a spadli medzi najhorších? Sú na vine iba Matovič s Krajčim a hádky so Sulíkom? Nedávno som čítal analýzu vývoja pandémie v Európe, podľa ktorej najúspešnejšie zvládli druhú vlnu severské krajiny – konkrétne Fínsko. Dôvodov je niekoľko: severania sú vnútorne silnejší – v ťažkých prírodných podmienkach je ich prirodzenou silou zodpovednosť, ktorá je prameňom disciplíny. Inak by neprežili. Ďalší dôvod – vláda má autoritu. A autoritu vlády nepodkopáva, ale podporuje celé spektrum autorít v štáte. Vráťme sa k nám.

Čo sa deje u nás? – Vláda prijme opatrenia (na jar ich dokázala aj realizovať), médiá vyvolajú v duchu antivládnej histérie odpor a podpredseda vlády na druhý deň zorganizuje protivládnu tlačovku. Aby sa tak nedialo, dohodli sa, že rozhodnutia sa budú prijímať konsenzom. A tak začal robiť tlačovky minister zdravotníctva, aby informoval, ako ne-

Hrali sme sa v záhrade s vnúčatami. Jeden šesť, druhá štyri roky. Nemáme všetko náradie dvojmo a samozrejme, každý chcel pracovať s tým, čo mal ten druhý.

Naťahovanie, hádky, krik. A tak sme vymysleli, že si zvolíme šéfa, ktorý bude určovať, kto s ktorým náradím bude pracovať. Voľby vyhrala mladšia Terka. A bojovala o Tomášov rýľ, hrable či lopatku ďalej. Ten sa po chvíli nazlostil a začal ju poučovať: „Terka, ty si šéfk. Ty nemáš robiť, ty máš rozkazovať.“ Po niekoľkých pokusoch Terka teda rozkazovať začala – po svojom. Vyberala si náradie ona. Samozrejme, to, čo mal v rukách Tomáš. A boli sme tam, kde pred voľbami. Čo Terka prikázala, to Tomáš neposlúchol.

vedel a nevie na vláde pretlačiť záchranné opatrenia. Čo je to za ústavne väčšinová vláda a v nej silne väčšinové hnutie s premiérom, keď nedokážu prijímať jednoznačné záchranné rozhodnutia? Ktorá vládna, či mimovládna autorita vyvinula tlak, aby sa návrhy ministra zdravotníctva stali vládnymi návrhmi? Veď tak nerobí ani tá, čo by mala byť autoritou autorít – prezidentka. Viď jednu z posledných (nielen) jej tlačoviek o tom, ako nedokázala prihlásiť matku na očkovanie. Ale nedostatok vakcín nezapríčinila táto vláda, ani minister zdravotníctva. Čerešničkou na torte však bola nedávna ponuka už spomínaného podpredsedu vlády, ktorý po celý rok torpédoval všetky opatrenia vlastnej vlády, že prevezme zdravotníctvo a riadenie pandémie. A obvinil ministra zdravotníctva, že pandémii nezvládol a nepresadil správne opatrenia. Opatrenia, proti ktorým on sám so svojimi ministrami hlasoval. Motanica, ktorá nevzbudzuje autoritu, ale skôr volá po predčasných voľbách. Požiadavka na odstúpenie premiéra je celkom oprávnená. Nie preto, že nezvládol pandémiu. Tú nezvládol nikto. On nezvládol vlastnú vládu. A tak vládne cez sociálne siete a statusmi potápa „najlepšiu“ vládu. Podpredseda vlády už skúsenosti s povalením vlády má... Ani on nepatrí tam, kde je. Namiesto komentára trochu upravím slová nášho 6-ročného vnuka: Zvolili sme vás za šéfov, tak máte rozkazovať (rozumej – riadiť) a nie sa navzájom podráždať a medzi sebou hádať. ■

15. 3. 2021

KRÍŽOVKA

„Komu nestačí málo, tomu...“ Epikuros

Autor: Peter Kailing	Šikmina (hovor.)	Čas	Ženské meno	Predložka	POMÔCKY Lála, Oak, Orto, Ama, Ora		Estera (dom.)	Podstielky	Veselo (angl.)
Zdesenie					TAJNIČKA	Túz Určite			
Osadník, osídlenec					•				
Obaja			Ženské meno Vývrt		•				
Zvratné zámeno			Zdvihol sa Modlitba (lat.)		•				Limita (skr.)
	Park	Predpona (priamy) Poslal			•		49, rím. Ruská rieka		
Odroda					•	Poovíjaj Papagáj			
Adela (dom.)				Vyčkávam Sinavá	•				
Predložka (dnu)			Chem. prvok (S) Býv. čes. fútb. hráč		•			Skupenstvo vody	Štát v Ázii
	Výlučok úst. žliaz Lovkyňa perál				•		Saj! Poskytol		
Sarmatski jazdci					•	Veno 4, rím.			
Čiaročka					•				
Bočná loď (arch.)					Rušeň s vagónmi				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 2/2021.

V plnohodnotnom vzťahu začne človek pozerat' na svet očami TOHO DRUHÉHO.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 31. 3. 2021. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 4/2021. Stranu pripravil Peter Kailing

Podobenstvo o hodnote človeka

Autor: Agáta Steinerová, 8. X, CZŠ Narnia Pezinok

